

GOD, BEWARE ONS VAN DE SCHANDE

Marc Reynaert

DECOR

Deel 1 speelt zich af op de boerderij. De foto's van de ouders zijn dominant aanwezig. Kunnen opgehangen worden.

Deel 2 speelt zich af in de pastorie in Duitsland. Hier hangt een poster "STOPP antichristliche Gewalt".

Deel 3 is een verduisterde kamer waar fragmenten uit de reportage geprojecteerd worden.

Deel 4 speelt zich in de toekomst af.

PERSONAGES

Bet, 22 jaar

Bram, 32 jaar

Lut, 45 jaar

Nina, 30 jaar

Wilfried, 50 jaar

DEEL 1 BOERDERIJ.**1. LUT. BET**

Bet geïrriteerd op.

Lut verontwaardigd op.

BET Die klote motor!

LUT De bestelwagen is toch nog maar net nagekeken, Bet.

BET De motor puft, rammelt, bromt.

LUT Alle motoren brommen.

BET Maar niet gelijk die.

LUT Er is geen geld voor een nieuwe, Bet.

BET Wanneer is er dan wel geld, Lut?

LUT Volgend jaar wellicht als de zaak weer beter gaat draaien.

BET Misschien moeten we toch iets van de prijs afdoen.

LUT En met verlies werken? Dan houden we er beter mee op.

BET En verder aanmodderen.

LUT Doe niet zo negatief.

BET In plaats van vooruit te gaan, boeren we achteruit.

LUT Maar dat blijft niet duren. LutsYoghurt is gewoon de beste.

BET Dat zal wel zo zijn, maar daarom liggen ze nog niet overal in de rekken.

LUT Het kan dus alleen maar beter.

BET Geloof je dat echt?

LUT Nog een paar jaar en ik ga op mijn renten leven.

BET Je bent niet goed wijs.

LUT We verkopen dan het erf. Er is na de dood van pa en ma wel niets meer aan gedaan, het is nog in behoorlijke staat.

BET Niets meer aan gedaan? Ik schilder jaarlijks de muren en olie om de twee jaar de ramen.

LUT Ik bedoel het gebinte, het dak, de schuur, de boomgaard.

BET Jij wil alles verkopen? *Stilte* Ben je vergeten wat je me beloofd hebt toen je me vroeg om mijn studies af te breken? Jij kan dan roomijs maken, en dat vond ik reuze, ik heb dan ook een opleiding gevolgd.

LUT Ik kon niet voorzien dat onze medewerkster ziek zou worden en dat jij zou moeten inspringen.

BET Waarom is zij niet meer teruggekomen?

LUT Omdat het beter was zo.

BET En je belofte?

LUT We kunnen nog een tijdje voort.

BET En al je plannen: nationaal, Brussel, Wallonië, internationaal Europa?

LUT Een mens mag toch dromen.

BET En die droom is nu ...?

LUT Wees nu eens redelijk.

BET ... in rook opgegaan!

LUT Wij kunnen niet op tegen een multinational, Bet.

BET En de steun?

LUT Steun van de Vlaamse Gemeenschap? Doen jullie het nog altijd in de achterkeuken, grinnikte hij.

BET Hij lachte ons uit.

LUT We kunnen de merknaam verkopen.

BET Ons laten opslorpen?

LUT Voor wat aandelen.

BET Is er vraag?

LUT Soms betalen ze ook om te stoppen.

BET En dan ga je wat vroeger van je renten leven. En moet ik het maar uitzoeken. Dan kijk ik beter nu al naar iets anders uit. Maar wat?

LUT Ik laat je niet in de steek, Bet. *Af*

BET Misschien ga ik opnieuw studeren: ingenieur voeding of misschien literatuur?

Bet naar voor, heeft iemand opgemerkt.

2. BET. BRAM. LUT

Bram op. Hij draagt een rugzak en heeft een camera in de hand. Hij zet zijn rugzak neer.

BRAM Hello!

BET Hello! Dat is hier privé.

BRAM Ik heb een foto genomen. Jullie erf is iets aparts. Een stukje landelijkheid tussen anonieme huizenblokken. Heb ook al een foto van op het hoogste gebouw genomen. Vogelperspectief. Ik ken die bestelwagen. LutsYoghurt. Waar vind je die nog?

BET Ik geef je een lijstje van de verkooppunten maar je kan natuurlijk ook bij ons terecht.

Stilte

BRAM Ik zoek een bestelwagen. Doen jullie hem niet van de hand?

BET Waarom?

BRAM Oud beestje.

BET Maar nog deugdelijk.

BRAM Daar twijfel ik niet aan. Als je hem wegdoet, ben ik kandidaat.

Stilte

BET Mooie camera.

BRAM Is een semiprofessionele filmcamera, maar je kan er ook foto's mee nemen.

BET Geen zin om ons te filmen? Twee kakelende zussen die een zaak runnen. Neen? Niet interessant, zeker? Liever gekke dingen dan yoghurt.

BRAM Opvallende dingen.

BET Ruzies, vechtpartijen, schokkende beelden.

BRAM Ook mooie dingen die op straat gebeuren: zingen, dansen. Of de stilte.

BET De stilte?

BRAM Ik ben te voet. Loop langs de binnenwegen. Hier is het leven veel trager. Zo lijkt het toch. Hebben jullie het druk?

BET Wat is druk? We zijn toch altijd in de weer.

Lut komt er bij.

BRAM Hello!

LUT Hello!

BRAM *tegen Lut* De bestelwagen verliest olie.

LUT Wist jij dat, Bet?

BET Ja, er ligt een bus olie in de koffer.

BRAM De boerderij was me opgevallen. Zit mooi ingenesteld in de struiken, de bomen en de vijver errond. Moet prachtig zijn als ze ingesneeuwd is.

BET Maar ellendig als ik moet uitrijden.

BRAM Mag ik even rondlopen?

LUT Ja, natuurlijk.

Bram af.

BET Hij is toch geen inbreker?

LUT Hoe zou ik dat weten? Waar is je fototoestel?

BET De batterijen zijn plat. Als je het nodig hebt, werkt het niet. De laatste keer dat we foto's genomen hebben was toen we naar Kronstein, naar pater Wilfried gegaan zijn. Drie jaar geleden. We moeten de foto's nog laten afmaken.

LUT Het was een ellendige reis.

BET Misschien beter niet afmaken.

LUT Slecht weer. Slecht humeur. En dat vriendje van jou.

BET En pater Wilfried die me toeriep: jij neemt de pil al zeker? *Stilte* Waar moet die zich mee? *Ziet de rugzak staan* Wil ik eens kijken wat er in zit?

Bet gaat naar de rugzak, bekijkt die en laat hem staan.

BET Veel kan er niet inzitten. *Lacht* Misschien toch explosieven, en hij brengt die tot ontploffing en filmt de ravage.

Bram terug op.

BRAM Er is nog een voutekamer. Bij mijn grootouders sliep ik altijd op de voutekamer.

LUT Wij gebruiken die niet meer.

BET Heb je foto's genomen?

BRAM Ja, een paar.

LUT Een yoghurtdrinkje?

BRAM Bestaat dat?

LUT Ga jij het halen, Bet.

BET Mag ik de foto's zien die je genomen hebt?

Bram toont de foto's in de zoeker.

BET Je hebt ons gefotografeerd. En heb je gefilmd?

LUT Ons gesprek, misschien?

BET Waarover ging dat ook weer?

BRAM Over mij, zeker?

BET O, ja over inbrekers.

BRAM Hebben jullie daar last van?

LUT Nog niet. We hebben lang een hoevehond gehad.

BET De ketting ligt er nog.

BRAM Ik heb niet gefilmd.

Bet af, ze gaat het yoghurt drankje halen.

LUT Je bent van de streek?

BRAM Neen, maar ik heb hier nog gewerkt.

LUT Als?

BRAM Tuinier.

Bet op met yoghurt drank.

BRAM Dank je. *Proeft* Lekker zeg!

LUT Eigen brouwsel.

BRAM Heel lekker! *Drinkt het leeg.* Er is hier in de verste verte geen café te bespeuren.

BET Dat gerenoveerd huis hier wat verder was vroeger een café.

LUT Pa ging daar vroeger kaarten. Maar met de kaarters verdwenen ook de klanten en die mensen die het café uitbaatten waren ook al stokoud en ze hadden geen kinderen, dus stierf het café een stille dood.

BRAM Mag ik jullie filmen tijdens je bezigheden?

LUT Liever niet.

BET Mij mag je filmen.

BRAM *tegen Lut* Wat is je bezwaar?

LUT LutsYoghurt is een geheime formule.

BRAM Ik zal geen close-ups maken.

LUT Misschien kan je ons verhaal filmen?

BRAM Kakelende zussen?

BET De vloek op de hoeve!

BRAM De vloek op de hoeve?

LUT Ze bedoelt ...

BET Ik kan het ook wel zeggen, hoor.

LUT Er zijn hier mensen gestorven van wie de doodsoorzaak zagezegd onbekend is.

BET Zagezegd onbekend?

LUT Onze ouders en onze medewerkster zijn gestorven aan kanker.

BET Hoezo aan kanker?

LUT Dat woord was taboe.

BET O! *Begeeft zich naar achter met het leeg goed en Bram filmt haar.*

LUT Mooi kontje.

Bet draait zich om. Bram pant naar Lut.

BET *slogantaal* Lutgard, uitvindster van LutsYoghurt!

LUT *spits in de lens* Yoghurt, beste mensen, is een lekkere, gevarieerde en bovendien gezonde drank. De bacteriën in yoghurt oefenen een gunstige invloed uit op het darmstelsel. Yoghurt kan ook de stoelgang helpen regelen, zowel bij diarree als bij verstopping. Yoghurt kan ook de ongunstige bijwerking van antibiotica op de darmen helpen verlichten. En ... Yoghurt helpt ook tegen allergieën zoals hooikoorts.

BET *zingt* LutsYoghurt,
voor arm en rijk,
voor groot en klein
LutsYoghurt,
maakt oud weer jong.

BRAM Staat morgen op youtube.

LUT Mag ik eens zien?

Ze bekijken het.

BET *Met smile* LutsYoghurt,
maakt oud weer jong. *Stilte* Is onnozel.

LUT Vind ik niet.

BRAM Is heel spontaan. Direct.

LUT Ongekunsteld.

BRAM Zo wil ik het graag.

BET Ik heb overdreven.

BRAM Dat maakt het speels.

BET Vergeet je rugzak niet.

Bram neemt zijn rugzak op en allen af.

3. LUT. BET. BRAM

Volgende morgen. Lut, Bet en Bram ontbijten. Bram is klaar, neemt zijn camera en richt die op Lut, pant naar Bet, terug naar Lut.

BRAM Alle twee nog aan geen vent geraakt? *Ze antwoorden niet.* Ik vind dat niet verkeerd, hé. Ik ben ook single. *Legt de camera neer* Ik zou mij graag nuttig willen maken, ik bedoel deel uitmaken van het gezin.

LUT Deel uitmaken van het gezin? Je mag mee-eten.

BRAM Ik wil niet op jullie kosten leven. Ik wil mijn kost verdienen.

LUT Hoelang wil je blijven?

BRAM Een week.

LUT Je kan de lege emmers reinigen, het vloertje schrobben en het gras tussen de bomen maaien. En kan je snoeien?

BRAM Heel goed, zelfs. Ik wou eigenlijk butler worden op het kasteel. Moest beginnen als hulpje in de tuin. De tuinier is ook van adel. Is net als ik rechten begonnen, maar werkte liever in de tuin. Ik heb van hem leren snoeien.

BET Wanneer was dat?

BRAM Tot vorige week.

LUT Waarom ben je weggegaan?

BRAM Hij betaalde niet goed. Heel slecht eigenlijk. Ik filmde ook voor hem. Vogels en vlinders en bloemen en bijtjes en bomen en de lucht en de vijvers en de landerijen en de

huisjes met blauwe luikjes, allemaal van de familie, maar voor dat werk werd ik niet betaald. Ik ben weggegaan en heb zijn camera meegenomen.

LUT Gestolen?

BRAM Zo zie ik dat niet.

LUT Maar hij misschien wel.

BET Misschien zoekt de politie jou?

BRAM Waarom? De graaf heeft lak aan uniformen. Hij noemt zich een anarchist, maar een van het zachte soort, geen terrorist, haha. Heeft ook meer dan één vrouw, beweert de bakkerin, maar ik heb daar alleen maar de kasteelvrouw gezien. Eén keer. 'k Hoorde stapjes op het grint ik keek op en zag haar met de hond aan de leiband. Ik wou echt haar butler zijn. *Stilte* Waar is het snoeimes?

LUT In de schuur.

BET *tegen Bram* Ken je ook iets van bouwwerken?

BRAM Metselen en zo?

BET Ik wil een vleugel aan het huis laten bouwen voor de productie en verkoop van roomijs.

LUT Zet dat uit je hoofd, Bet!

Bram af. Lut ruimt af.

BET Ik word het beu, Lut.

LUT Stemmingmakerij!

BET Stemmingmakerij?

LUT Ofwel ben je dom ofwel heb je grootheidswaan.

BET Ik grootheidswaan?

LUT Besef je wel wat je zegt? Een vleugel laten aanbouwen!

BET Heb je zelf nog voorgesteld.

LUT Ik?

BET Ja jij.

LUT In betere tijden.

BET Was dus onverantwoorde praat. En je hield me weg van de universiteit om me nu domheid en grootheidswaan te verwijten.

LUT Sorry.

BET Ik blijf niet het kleine zusje.

LUT Natuurlijk niet.

BET Maar je behandelt me wel zo.

LUT Het is voor mij ook niet makkelijk.

BET We moeten meer praten, Lut.

LUT Ja, we moeten meer praten. *Af.*

BET Straks ga ik weer de bestelwagen laden. De weg oprijden. Ladingen afzetten. Nieuwe ladingen noteren. Ik ga vandaag een paar winkels bezoeken om nieuwe klanten te maken. Bram kan met me meerijden. Een camera maakt soms indruk.

4. BRAM. LUT. BET

Zelfde dag. Avond. Bram en Bet op. Bram heeft gedoucht.

BET Het was geen succes.

BRAM Jawel, heel gevarieerd. Allemaal winkeliers, maar allemaal anders.

BET Een lomperik, een treiteraar en een ongelukkige vrouw.

BRAM De vriendelijkheid bewaren ze voor de klant, Bet.

BET De aanhouder wint, zegt men. Geloof jij dat?

BRAM Neen. Als het van de eerste keer niet lukt, lukt het nooit.

BET Dat is heel bemoedigend.

BRAM Tot straks, Bet.

Bram af.

BET De camera maakte indruk, ja, maar de verkeerde indruk. Lokte zelfs agressie uit. We zouden de klanten storen, maar er waren geen klanten. Neen, we hielden de klanten buiten. *Stilte* Heeft met de crisis te maken. Mensen worden gevaarlijk. Misschien word ik ook wel zo.

Lut op.

BET Bram is naar het dorp. Waspoeder gaan halen. Ik heb hem geld gegeven.

LUT Heb je hem gezegd dat hij alles moet proper maken als hij gedoucht heeft?

BET Kan jij hem toch ook zeggen.

LUT En dat hij hier niet zonder kleren moet rondlopen.

BET Dat doet hij toch niet.

LUT Hij liep rond in een slip met bolletjes. Net één van jou.

BET Was ook één van mij. Hij had geen propere meer. Daarom is hij nu waspoeder gaan halen.

Stilte.

BET Is er iets?

LUT Ik moet je iets zeggen, Bet, *stilte* ik heb het al die tijd verzwegen, maar nu ma dood is, moet ik het kwijt. *Stilte* Jij denkt al heel je leven dat we zussen zijn, maar we zijn geen zussen. *Stilte* Ik ben jouw moeder en mijn moeder is jouw grootmoeder.

Bet is sprakeloos.

LUT Ik begrijp dat je sprakeloos bent.

Stilte.

BET *herneemt* Mijn moeder is mijn moeder niet. Ze is mijn grootmoeder. Mijn zus is mijn zus niet. Ze is mijn moeder. *Begint plots te lachen alsof het een grap is, een kwade grap.*

Lut schrikt op, denkt dat Bet gek geworden is. Maar Bets aanstekelijke lach brengt haar ook aan het lachen.

LUT We hebben je beet gehad, hé.

Bet heeft het zo niet begrepen.

BET Teef!

Lut als een geslagen hond af.

Bet af.

5. BET. BRAM

Enige uren later. Bram op met camera. Filmt Bet die er aankomt. Ze heeft een douche genomen. Bet gaat zitten, Bram stopt het filmen.

BRAM Slapen jullie in dezelfde kamer?

BET We slapen apart.

BRAM Mag ik vanavond eens bij je langskomen?

BET Waarom?

BRAM Om te praten.

BET Dat kunnen we hier toch ook.

BRAM Eigenlijk wel.

BET Goed geprobeerd.

BRAM Je begrijpt het verkeerd.

BET Wat moet ik vertellen?

Bram zet zijn camera aan.

BRAM Over jezelf. Je meningen, overtuigingen, visie, doelen in het leven, verwachtingen, liefdes, toch al een vriendje gehad?

BET Sjamil, een tsjetsjeen, in Kronstein, in Duitsland.

BRAM Een zomerliefde?

BET Ja. Kortstondig. Meestal waren het kortstondige relaties, eerder ontmoetingen.

BRAM Wil je dat zo?

BET Eigenlijk niet. Maar ook die andere keer, ik had me laten inschrijven aan de universiteit en dronk een biertje op een terras. Ik keek het lessenrooster in en iemand tikte me op de schouder. Het was een jongen die nog bij mij in de klas had gezeten. We zaten op de laatste bank. Hij keek altijd af tijdens de examens en ik vond dat niet leuk en draaide me dan weg. Het verwonderde mij dat hij me nog herkende, want de laatste twee jaar had hij op een andere school gezeten. *Stilte* Hij stelde me voor om mij naar huis te brengen. Dan moest ik de trein niet meer nemen. Hij reed eerst naar zijn kot om een dafalgan te halen. Ik was niet gewoon van veel alcohol te drinken en ik had koppijn gekregen. Ik dommelde in op zijn bed. En schoot wakker toen hij aan mijn slip frommelde. *Stilte* Heb je dat opgenomen?

BRAM Ik ben nog aan het opnemen, ja.

BET Is een vertelselke, Bram.

BRAM Een vertelselke?

BET Heb het verzonnen.

Hij filmt verder.

BET Vind je dat niet erg?

BRAM Dat hoort erbij.

BET Hou je van verhalen? Gefingeerde waarheden heet ik dat. *Stilte* Misschien wil je ook mijn eerste seksuele ervaring kennen?

BRAM Verzonnen of echt?

BET Mijn speelkameraadje trok mijn broekje naar beneden en zijn mond viel open. Zo *demonstreert het* Hij dacht dat ik ook een piemeltje had, zo eentje gelijk dat van hem en hij richtte het op. Je bent jaloers, hé, lachte hij. *Stilte* Wil je nog iets weten? *Stilte* Ik ben een bastaard.

Ze legt haar hand op de lens.

BET Kom je mee?

Hij volgt haar. Ze draait zich om.

BET Ik heb veel fantasieën en ik ben katholiek. Ik heb geen partijkaart. Ik heb geen schuld aan de crisis, hoewel politici en bankiers zeggen dat iedereen schuld heeft. Hoe durven ze! Wat ik van het leven verwacht? Niet veel en daarna ook niet veel en van de mensen nog veel minder. Genieten, dat vooral, genieten ... van een mooie film, een toneelstuk – met de school nog naar toneel geweest, nadien niet meer – van een roman en ik vergat het bijna, ik schrijf gedichten. Ik zal wel eens een gedicht voor je opzeggen, voor de camera, in de lens, voor de mensen die me graag zien. *Stilte* Als je me morgen interviewt zullen mijn antwoorden anders zijn, heel anders, leuker misschien en dan zal ik er mij naar kleden en mij een beetje schminken en mijn haar opsteken. *Steekt haar haar op* Zo. En misschien verleid ik je dan. Of misschien niet. Sinds ik weet dat ik een bastaard ben, zal de toon van mijn gedichten anders zijn.

Bastaardgedicht

Het water zal zwart zijn
De inkt van een gedachte troebel
Het kind breekt zijn schaduw ligt op de muur versteend
Mijn vader hield niet van mij.

Ik ben een sentimentele dichteres. *Stilte* Laat me alleen.

6. BET. LUT

Nacht. Lut op. Loopt rond. Gaat zitten.

Bet op.

LUT Ik kan niet slapen.

BET Wat scheelt er?

LUT Waarom slapen we niet meer samen in de grote kamer? We praatten toen meer met elkaar. En je mag me ook Lut blijven noemen.

BET Ik slaap nooit meer in de grote kamer.

LUT Je wil niet meer praten?

BET Ik heb tijd nodig om het te verwerken.

LUT Je kan het goed met hem vinden.

BET Misschien ... vertrek ik wel met hem.

LUT Loop ik je in de weg?

BET Je bespiedt me.

LUT Waarom zou ik je bespieden?

BET Uit jaloezie.

LUT Ik wil jouw geluk, Bet.

BET Dat zeg je als moeder, maar als Lut ...

LUT Ik ben dubbel zo oud als jij.

BET Je loopt hem achterna.

LUT Ik geef hem werk.

BET Zijn dat de dingen die je me wil vertellen? Dat je niet kan slapen? Weet je waarom je niet kan slapen? Omdat je wilde fantasieën hebt, omdat er een man in huis is. Jij bent manziek. Je hebt mij ook bij de eerste de beste verwekt.

LUT Hou op!

BET Hoeveel keer? In het stro en in de wei en in de canapé?

LUT Hou op!

BET Van achter en zijdelings en op je rug?

LUT Hou op! Hou op!

Bet af.

Lut wacht nog even en loopt dan door.

7. BET. BRAM

Volgende morgen. Bram op. Filmt Bet die er aankomt.

BRAM Lut is vannacht op mijn kamer geweest.

BET Misschien dacht ze dat ik bij jou in bed lag.

BRAM Ze trok het gordijn open, zodat ik haar kon zien en er viel ook licht op mijn gezicht. Ze stond in haar nachtkleed en vroeg of ik het yoghurtmachine zou kunnen repareren. Ik zei dat ik grasmaaiers kan repareren, waarom dan geen yoghurtmachine? Ik stapte uit bed en nam mijn camera. Ze vroeg me of ze nog aantrekkelijk was.

BET Ze is mijn moeder.

BRAM Dat zei ze ook. En ik vroeg haar wie jouw vader is.

BET En wat zei ze?

BRAM Dat ze het eerst aan jou zou zeggen.

BET Maar ik moet het niet weten. *stilte* Ik moet niet weten wie mijn verwekker is. *Stilte* Ze zegt het me ook niet. Daar heeft ze nochtans al dikwijls de gelegenheid toe gehad. Waarom zegt ze het niet? Omdat ze gegeneerd is. Omdat het iemand is die niet bij de familie past. Een werkmansman of zo? Boeren houden niet van werkmensen. Of misschien was het een getrouwde? De vetmester? De veearts? Of iemand van de familie, een vieze nonkel? Of een vriend des huizes, die nu geen vriend meer is? Of misschien ben ik het kind van een clown? In die tijd stond er in de maand mei een circus op onze weide. En zo kan ik er nog een aantal verzinnen. De een al leuker dan de ander.

BRAM Je kan toch niet klagen. Je ziet er goed uit en hebt gezond boerenverstand.

BET Daarom moet ik het niet weten!

stilte

BRAM Misschien ben je wel het kind van een rijkeluiszootje?

BET Ja, wie weet. Van een lafaard!

BRAM Misschien heb je blauw bloed in je aders? Van de kasteelheer, die naar de boerderij kwam om met je grootouders een kaartje te leggen en zware wijn te drinken en ook wel een groen blaadje lustte? *Stilte* Weet je, als je kan aantonen dat hij je vader is, heb je het grote lot gewonnen. *stilte* Er bestaat zoiets als een vaderschapstest, hé Bet!

BET Vaderschapstest? Spannend, hé! *Stilte* Dat verhaal over die schoolmaat is niet verzonnen en eh ... hij had een geslachtsziekte, de etter hing aan zijn onderbroek, het waren geen spermavlekken. *Stilte* Hij bracht me naar huis. Waarom laat je hem niet binnenkomen, vroeg Lut, ze meende hem te herkennen. Is dat Pieter niet? *Stilte* Pieter is gestorven aan een overdosis. Hij kleefde aan mij, de rotzak.

BRAM Seks is een kostbaar goed. Je moet er voorzichtig mee omspringen. Heb ik ergens gelezen of gehoord.

BET Van de kasteelheer?

BRAM Misschien.

BET Die mensen hebben verfijnde manieren.

BRAM Charles heeft een grote verzameling boeken en prenten over erotiek. Homo- en heteroerotiek. En ook porno.

BET Is hij een pervert?

BRAM Neen, ruimdenkend.

BET Lut vroeg me onlangs of ik lesbisch was.

BRAM En?

BET Hoe kom je daarbij, vroeg ik, er komt hier nooit een vrouw met een zwarte deukhoed op of een meisje met mannenschoenen aan. Je houdt niet van jongens, zei ze, je maakt altijd opmerkingen, de ideale bestaat niet, riep ze dan. Hoe kan jij dat weten, riep ik terug.

BRAM Bestaat de ideale?

BET *Lucht* Binnenkort kan je één bestellen op maat.

BRAM Daar wacht jij op?

BET Ik wacht daar niet op. *Stilte* Wat waren mijn verwachtingen ook weer? Iets maken, iets scheppen, met banale woorden metaforen maken ... beelden hakken, figuren snijden uit knotwilgen. Ze belandden troosteloos in de houtkachel toen de brandstof duur onmenselijk duur werd. Kunst bestaat dan niet meer. *Lange stilte* Maar je kan beter een mooi gedicht schrijven dan een kind krijgen.

Bet af.

8. BRAM.

Bram praat tegen zijn camera.

BRAM Je bent goed bezig, vriend. Je kijkt in hun ziertjes en wat zie je? *Stilte* En je luistert naar hun diepste stemmetjes en wat hoor je? *Stilte* Het verdriet van de achterhoek. Komt dat ooit goed? *Stilte, tegen het publiek* De graaf had ook nog een kleine camera en eigenlijk had ik die willen meenemen. Bijna was het me gelukt ... het geluk is nooit veraf *stilte, terug tegen zijn camera* maar nu ben ik blij dat je met me meegekomen bent. *Stilte* Weet je dat ik je eerst wou verkopen, en dan nog onder de prijs om van je af te zijn? Ik sleurde je niet graag mee. Maar nu wil ik je niet meer kwijt. Ik heb je nodig. *Stilte* Daarna gaan we misschien naar zee. Een zomer aan zee. Kijken naar de liggende mensen, een vormloze massa, kneedbaar en verhit, gevaarlijk *stilte* en dan, sorry ... laat ik je misschien toch nog achter in een troosteloze tweedehandszaak of, beter voor jou, bij de graaf en ik zal hem zeggen: meneer Charles, ik heb een mooie reportage gemaakt.

Waarover, zal hij met heel veel interesse vragen.

Over twee vrouwen.

Twee, zal hij uitroepen, en heb je met alletwee de liefde bedreven?

De adel is niet meer zoals ze zich altijd heeft voorgedaan. Ze kijkt ook tv, net als het plebs, de bourgeoisie en de geestelijkheid.

9. BET. LUT. BRAM

Bram maakt de set klaar. Bet op. Gaat zitten.

Lut op. Neemt haar plaats in.

BRAM *filmt* Vertel, Lut.

LUT Weet je nog, Bet, op geregelde tijdstippen reisden we naar Kronstein, in Duitsland en we verbleven dan in de mooie 19de eeuwse pastorie.

BET Ja, bij pater Wilfried.

LUT Die was naar Duitsland getrokken met de kapelwagen van Oostpriesterhulp.

BRAM Hij was een idealist.

LUT Het was eigenlijk tegen zijn goesting. Hij werd gedwongen.

BET Waarom?

LUT Hij had een meisje zwanger gemaakt maar de abdijsdeed alsof er niets aan de hand was en stuurde de toekomstige vader mee met Oostpriesterhulp.

BRAM Jij kent dat meisje?

LUT Dat ben ik.

BET Wat?

LUT Pater Wilfried is jouw vader.

BET *verbijsterd* Wat !!!

LUT God, beware ons van de schande, zei ma.

BRAM Hoe was je met hem in contact gekomen?

LUT Wil je de details?

BRAM Graag.

BET Neen.

Stilte

BRAM Is belangrijk voor de documentaire, Lut.

BET Ik moet ze niet horen.

BRAM Ga dan eventjes buiten, Bet.

LUT Wat ga je met de opnamen doen?

BET Ja, wat ga je ermee doen?

BRAM Daar beslissen jullie over.

BET O, een ethisch mens!

BRAM Ja, Lut (vertel maar).

LUT Ik was leidster bij de KSA en kwam 's nachts thuis van een feestje. Ik was met de fiets en Bart Duynslaeger vergezelde mij tot aan ons erf. We stopten aan de poort en praatten nog wat na totdat pa uit de stal kwam en ik met hem mee naar binnen ging. Hij vertelde met een lachje aan ma dat ik een vrijer had. Ma was nieuwsgierig en pa zei dat het Bart Duynslaeger was. Ze vond hem een goede partij en ik vond hem ook niet mis. En de week nadien kwam hij vrijen, maar ... ik verdroeg dat niet ... *stilte*

BRAM Wat verdroeg je niet?

LUT Ik verdroeg niet dat hij me betaste.

BET Dat is toch het eerste wat mannen willen, je bepotelen.

LUT Ik duwde zijn handen weg maar hij peinsde dat ik dat deed om te spelen en hij kneep nog harder in mijn tieten maar ik sloeg op zijn poten en sprong recht en ma die in de zetel zat tv te kijken vroeg wat er scheelde. Ik kon het niet zeggen en 'k snikte en 'k schreide en Bart is rechtgestaan, heeft zich bij ma verontschuldigd en is weggegaan. Ik hoor pa, die in de staldeur stond, nog roepen: het wordt morgen een mooie dag, Bart.

Ma vroeg uitleg en ik zei dat ik dat niet verdroeg. Wat verdraag je niet? Wel dat hij aan mij komt! Zie je hem graag? Ja. En hij mag niet aan je komen? Neen. *Stilte*

De volgende dag riep ma mij – 'k was de afsluiting aan het oliën - en ze begon over een pater die frigide meisjes behandelde. Ze had dat horen zeggen op de boerinnenbond. Ik wist niet wat ik daar moest op zeggen. Misschien eens proberen, zei ze en op een avond stond er een pater in de voorkamer. Een schone vent in een vers gestreken witte pij. Echt een engel zonder vleugels. Het eerste wat hij tegen ma zei was: mevrouw, hoeveel kinderen heb je?

Eén dochter, antwoordde ma.

Nooit gedacht aan een tweede, vroeg hij.

Gedacht wel, ja, lachte ma.

Het is nooit te laat.

Op mijn leeftijd?

Hoe oud ben je?

Een en veertig.

Hij ging daar verder niet op in en draaide zich in mijn richting. Hij keek mij een hele tijd aan zonder iets te zeggen en zei dan plots 'ik ga u genezen, ik ben beter dan een seksuoloog. Een seksuoloog kijkt er alleen maar naar maar ik doe er iets aan. Kom morgen naar de abdij. Ik zal

op je wachten aan de zijdeur.' *Stilte*

BET Was je bang?

LUT Ma stelde voor om mee te gaan, maar ik weigerde. *Stilte*

BET Wist je wat er ging gebeuren?

LUT Ma had mij gezegd: niet teveel vragen stellen en hem niet beschaamd maken, geen knoopkes laten openstaan.

BET En vers ondergoed aantrekken?

LUT Voilà. Hij bracht mij naar een vertrek waar een bed en een bidstoel stonden. Ik zei dat ik moest plassen en hij haalde van onder zijn bed een nachtemmer en hij ging buiten wachten. *stilte*

BRAM Trok hij de deur toe?

LUT Ja en hij loerde door het sleutelgat. Komaan zeg!

BET Je lokt het uit, hé.

LUT Oké, ik liet hem weer binnen en hij zette de nachtemmer in de gang.

BET Dat is toch niet belangrijk!

BRAM Toch wel, het détail is belangrijk.

LUT Je ziet er ontspannen uit, glimlachte hij en vroeg me mijn ogen te sluiten. Hij las een tekst voor ... over demonen vermoed ik ...

BRAM Terwijl het eigenlijk een kwestie van hormonen was.

LUT Het was eerder mompelen dat hij deed. Maar als je wil weten wat hij uitkraamde, kan je het hem misschien vragen.

BRAM Hij leeft nog?

LUT Ik denk van wel. *Zucht even* Dus hij las een speciale tekst voor en wreef tezelfdertijd zachtjes over mijn borsten. Voel je een opwelling, vroeg hij na een tijdje wrijven. Ik voel niets, antwoordde ik. Dan is er een probleem, zei hij. *Stilte* En ik geloofde hem. We maakten een nieuwe afspraak. En nu moest ik me uitkleden. *Stilte* Ik ging op bed liggen en spreidde mijn benen omdat hij het mij gevraagd had. En ik wachtte, ik keek naar het plafond, naar de barstjes ... en plots voelde ik zijn lichaam dat tegen mij aandrukte. *Stilte* Ik leek wel een ijsklomp die langzaam wegsmolt. *Stilte*

BET Hij had je verlost?

BRAM Of verkracht.

LUT Hij zweette erg en zijn ogen zaten diep ...

BRAM En dan?

LUT Ik vroeg hem of dat geen probleem was voor iemand zoals hij die de gelofte van zuiverheid had afgelegd. Er zijn uitzonderingen op de regel, zei hij op een heel rustige toon, het doel heiligt de middelen, ook voor God. En voor de Kerk, vroeg ik. Dat zijn mensen gelijk wij, antwoordde hij droogjes. En ik glimlachte en hij ook en we vielen in elkaars armen en kusten elkaar heel lang.

BRAM Was hij, volgens jou, een ervaren minnaar?

LUT Ja.

BET En was het van de eerste keer prijs?

LUT Neen. *stilte* Ik ben niet gemaakt voor het celibaat, zei hij terwijl hij me streelde en kuste *stilte* en toen ik zwanger geraakte, beloofde hij met mij te trouwen. Hij had al geïnformeerd naar een job in het stedelijk onderwijs maar vadertje abt stak er een stokje voor. Hij stuurde Wilfried mee met Oostpriesterhulp naar Duitsland. Geen sprake van clementie en dispensatie. Ik was de verleidster, ik was de slechte vrouw, de duivelin.

BET Ziekelijk! Ziekelijk!

LUT Ma en pa legden zich daar niet bij neer en trokken naar de abdij. Maar de abt gaf niet thuis. Pa was razend en heeft nadien nooit nog een stap in een kerk gezet. *Stilte* Hij is niet-kerkelijk begraven.

BET Gelijk in het geval van meester Gevers ...

BRAM Meester Gevers?

BET Een novelle van Cyriel Buysse, Bram?

LUT Heb je die ook gelezen?

BET Ja, ik vond het boekje in de kast. 'k Herinner mij', heette het, het was een oud boekje en bijna kapot gelezen.

LUT En 't stond op de lijst van de boeken die door de Kerk verboden waren. Pa had het geleend in de stadsbibliotheek en was het kwijt geraakt. Hij verdacht ma ervan dat ze het verbrand had.

BET Ik heb het teruggelegd.

LUT Ja, een hele tijd nadien.

BET Ik was er niet goed van, alle, en 'k herinner me dat er een briefje tussenstak.

LUT Ja, van meneer Paré, verre familie, heeft pa's burgerlijke begrafenis geregeld.

BET Ik vond de muziek heel mooi. Opa was een boer die van klassiek hield.

LUT Ma was er ziek van!

BRAM Boeiend zeg! Ik ga even samenvatten. Wilfried had je zwanger gemaakt, is er vanonder gemuisd en jij zat met de gebakken peren. Waarom geen abortus? *Stilte* Sorry Bet.

LUT Pa wou dat wel, ma niet. *Stilte* Voordat iemand kon vermoeden dat ik zwanger was, ben ik met ma naar een klooster in de Walen gereden en 'k ben daar bevallen. 's Anderendaags heeft pa de geboorte gemeld ... van een tweede dochter, Elisabeth.

BET En van dan af was ik Bet, jouw kleine zus.

LUT Ma verbood me er ooit met iemand over te spreken. Ook niet met jou, Bet. *Stilte* Op elk moment herinnerde ze mij er aan en dreigde zich van het leven te beroven. *Stilte* Gelukkig was Wilfried er. We zagen elkaar regelmatig in 't geheim.

BET In 't geheim, Lut? Ik was er bij. Ik vergeet het nooit. Ik moest op mijn knieën zitten en weesgegroetjes lezen. Ik mocht dit niet en dat niet. Boeren hebben geen manieren, zei hij, en ik ga je manieren leren. Nooit met de benen open zitten gelijk de boerinnen, niet smakken als je eet en niet met je handen eten, alsof ma en pa ook niet met mes en vork konden eten.

BRAM En was er ook nog seks?

BET Ik heb het nooit gezien.

LUT Natuurlijk was er seks.

BRAM Penetratie? Volgens pater Versteyleen mag alles behalve de laatste draai of zo iets...

LUT Ze kunnen het goed uitleggen, hé.

BRAM En heeft pater-vader Wilfried ooit alimentatiegeld betaald?

LUT Nooit. Hij heeft Bet ook nooit erkend. *Stilte* Als je daar weer over begint, zei hij eens, gooi ik je buiten en moet ik je nooit meer zien. *Stilte* Ik ben zelf niet meer teruggegaan. *Ze haalt een juwelenkistje boven en haalt er een gouden kettinkje met een medaillon uit. We zouden echt trouwen. Ik heb onze trouwringen laten omsmelten tot dat medaillon. Toont het aan Bet. Mooi hé!*

BET Heel mooi!

LUT Het is voor jou.

Bet neemt het aan, doet het rond haar hals, doet het af en bergt het op.

LUT *tegen Bram* Oké?

BRAM Het is een boeiende, opwindende geschiedenis.

BET Vind je?

BRAM Toch uniek. Een verkrachter die met zijn slachtoffer wil trouwen.

10. BET. BRAM

Bram filmt Bet.

BET Lieve ouders, zo klonk het uit mijn kindermondje, elk jaar opnieuw. Ik heb veel nieuwjaarsbrieven geschreven, voorgelezen, opgezegd. En de valse ouders deden hun plicht als valse ouder. *Stilte* Ze deden hun uiterste best om het echt te laten lijken, gaven me een knuffel en papa plaagde en kietelde me. Ik mocht op zijn schouders zitten, liep met hem mee naar de koeien, voederde de ganzen en de kippen. *Stilte* Lut zei dat ons opa aan kanker gestorven is. Ik denk dat hij gestorven is door al dat verdriet en de vernederingen. Hij heeft dat allemaal jarenlang moeten opkroppen. *Stilte* Mijn oma ook. En Lut. *Stilte* Weet je, plots moest ik van school veranderen. Ik moest naar de school waar meneer Paré, een verre nonkel, je weet wel ...

BRAM Die vrijmetselaar?

BET Ja, die gaf daar les. Mama, mijn oma eigenlijk, wou niet dat ik daar naar school ging, maar papa, mijn opa, hield het been stijf. Ze maakten heel veel ruzie. Roepen en tieren en schelden. En Lut vluchtte naar haar kamer. *Stilte.*

Lut op.

LUT We moeten er eens uit, Bet.

BET Ja, we hebben al een hele tijd geen vakantie meer gehad.

LUT Heb je een idee ?

Bet denkt na.

BRAM Misschien breng ik jullie op een idee. Ik heb een dna-test besteld. *Stilte* Een vaderschapstest.

BET Meen je dat?

BRAM Natuurlijk.

BET Dan gaan we naar Kronstein, Lut. *Stilte* Je ziet er niet echt enthousiast uit?

LUT Jawel.

BET Is niet echt vakantie, natuurlijk!

BRAM Toch wel, zelfs een heel spannende vakantie!

LUT Ik word er koud van.

DEEL 2 PASTORIE

11. NINA. BRAM

Bram op. Kijkt voor zich uit. Zet zijn rugzakje neer. Gaat kijken. Af.

Nina zingend op. Ziet het rugzakje staan. Bekijkt het.

Bram terug op. Filmt.

NINA Heeft u zich laten aanmelden?

BRAM Dat doe ik bij deze. *Geeft zijn pas.* Vanwaar al die drukte in de stad, mevrouw?

NINA Het is hier altijd druk, meneer.

BRAM Niets bijzonders?

NINA Er zijn seminaries, maar dat is niet uitzonderlijk.

BRAM Seminaries?

NINA *steekt hem een folder toe* Over vluchtelingen. Als u daar meer wil over weten, moet u bij de pastoor zijn, maar die is nu niet bereikbaar.

BRAM Slaapt hij nog?

NINA Neen, meneer.

BRAM Wanneer kan ik hem spreken?

NINA Ik weet niet waar hij naartoe is en wanneer hij terug zal zijn.

BRAM Ik wacht wel even.

NINA Geen probleem.

BRAM Bent u van hier?

NINA Ja.

BRAM Geboren en getogen?

NINA Neen, ik kom uit Antwerpen.

BRAM En hoe ben je hier beland?

NINA Toevallig.

BRAM Toevallig?

NINA Ik kwam van mijn zus in Düsseldorf en Wilfried eh de pastoor zat naast mij op de trein en we hebben een beetje gebabbeld en van het een kwam het ander. Twee jaar geleden is zijn huishoudster gestorven en hij heeft mij gevraagd om te komen. Ik ben ook koster.

BRAM Ben jij christen?

NINA Ik ben moslim en hij is katholiek. We geloven in één en dezelfde God.

BRAM Jullie zijn een oecumenisch koppel.

NINA *lacht* Zo zou je het kunnen noemen, ja.

BRAM Woon je hier?

NINA Ja.

BRAM Je moet steeds beschikbaar zijn?

NINA Ik ben 24 uur op de 24 beschikbaar. Dat is de afspraak.

BRAM Heb je geen vrije dag?

NINA Neen.

BRAM Je hebt geen relatie?

NINA *verschrikt* Met hem?

BRAM Ik bedoel een vriend of een vriendin? Een partner?

NINA Neen.

BRAM Mag ik een reportageke over je maken?

NINA Een reportageke? Ik ben even van mijn melk.

BRAM Je bent heel fotogeniek.

NINA Neen, ik ben dik. Is het een fotoshoot?

BRAM Neen. Een filmpje.

NINA O ja, ik kan dansen. Oriëntaalse dans. Ik heb heel mooie kleren om te dansen.

BRAM Toch geen kazuifels?

NINA Maar neen. Heel mooi en het is al zo lang geleden dat ik ze nog eens gedragen heb. Ik hoop dat ze nog passen, anders koop ik nieuwe. Of wil je niet dat ik dans?

BRAM Graag.

NINA Toen ik nog een jong meisje was, werd ik door iedereen nagekeken. Dat is Nina, zeiden ze, die zo goed kan dansen en zingen. Ik was door iedereen graag gezien.

BRAM En dan werd je uitgehuwelijkt en was het gedaan met de leute.

NINA Neen, ik heb nog veel gedanst op feesten. Maar sinds ik hier ben, is feesten er niet meer bij. Toch niet voor mij.

BRAM Alleen vieringen.

NINA Misvieringen, ja, ik leg alles klaar en ga dan naar mijn kamer en luister naar muziek. Soms dans ik voor de spiegel.

Bram richt zijn camera op Nina, die begeistert begint te zingen, te dansen en dansend af.

Wilfried op.

12. WILFRIED. BRAM. NINA

WILFRIED Wie bent u?

BRAM Bram Van Belle.

WILFRIED Wat komt u hier doen?

BRAM Ik vraag een gastenkamer.

WILFRIED Dat is hier een pastorie.

BRAM U verhuurt toch gastenkamers?

WILFRIED Aan familieleden, vrienden en kennissen.

BRAM Ik maak een reportage.

WILFRIED Ha! U wil de pastorie filmen.

BRAM Ja. Lut en Bet hebben mij uw adres gegeven.

WILFRIED Lut en Bet?

BRAM Moet u toch kennen.

WILFRIED Waarom moet ik ze kennen?

BRAM Lut en Bet zijn de twee vrouwen die eerst door het leven zijn gegaan als zussen maar sinds kort als moeder en dochter.

WILFRIED Wat een toestanden! Achterlijk Vlaanderen.

BRAM En u zou de vader zijn.

WILFRIED Wablief?

BRAM En u zou de vader zijn.

WILFRIED Herhaal dat nog eens.

BRAM U zou de vader zijn.

WILFRIED *windt zich op* Luister eens, beste vriend ... *stokt, richt zich tot het publiek* ik

krijg een kleine beroerte, een tijdelijke bloedstroomnis. Mijn bloedvaten zijn helaas van slechte kwaliteit. Gelukkig gaat een kleine beroerte snel over. *Roept Nina!*

Nina op

NINA Ja, wat wenst u, Wilfried?

WILFRIED Haal de politie.

BRAM De dokter, Wilfried!

NINA Wat scheelt er?

WILFRIED Ik weet het niet. Ik ben even verward. *Herinnert het zich* Nina, ik moet voor mijn gezondheid minstens 200 gram groenten en twee stukken fruit per dag eten.

NINA En je alcoholverbruik matigen tot twee glazen per dag.

WILFRIED Nina, maak het leven niet ellendiger dan het al is. *Stilte* Is er een kamer vrij voor meneer Van Belle?

NINA Er is een kamer vrij als die twee vrouwen uit België een kamer delen.

WILFRIED Twee vrouwen uit België?

NINA Heb ik je toch gezegd.

WILFRIED Ja, natuurlijk. Die delen een kamer. *Stilte* Je mag hier blijven, zolang je wilt, meneer Van Belle, en je mag alles filmen, ook als ik huil.

BRAM Emotv.

WILFRIED Ik heb niets te verbergen.

13. WILFRIED. NINA

De volgende ochtend. Nina op met pilletjes en een glas water.

Wilfried neemt de pilletjes in.

NINA Hoe gaat het?

WILFRIED Uitstekend! *wrijft over zijn been. Staat recht.* Je moet Bram eens zeggen dat hij zijn rugzak niet moet laten staan. Hij doet dat bewust om ons bang te maken. Hij is een halve terrorist. Geen hele. *Stilte* Niets te melden?

NINA Van de week komen die twee vrouwen uit België.

WILFRIED De schatjes.

NINA Moet ik ze verwennen?

WILFRIED Waarmee?

NINA Met een koekje of een chocolaatje bij een koffie of een kop thee op hun kamer?

WILFRIED Waarom zou je ze verwennen?

NINA Het zijn toch goeie kennissen? Schatjes?

WILFRIED Ze komen van de boerenbuiten en daar worden de mensen niet verwend. Daar worden ze gehard.

NINA Ben jij ook van boerenafkomst?

WILFRIED Mijn vader was huisschilder en af en toe schilderde hij een tableautje, gelijk dat rood geval in mijn bureau. Ik heb mijn vader al een hele tijd niet meer gezien. Hij wou niet dat ik naar Duitsland ging.

NINA Waarom niet?

WILFRIED Hij heeft in 't verzet gezeten. Die mannen dragen dat hun hele leven mee. Zieleletsels. *Stilte*

NINA Ik zou je iets willen vragen, Wilfried.

WILFRIED Ik hoop dat ik het je kan geven, Nina.

NINA Ik zou graag een vrije dag in de week krijgen?

WILFRIED Een vrije dag in de week. Een volledige dag?

NINA Ja.

WILFRIED Welke dag?

NINA Je zegt het maar.

WILFRIED Een vaste dag?

NINA Als het kan.

WILFRIED Heb je een vriend die een vrije dag heeft?

NINA Neen.

WILFRIED Hoe oud ben je nu?

NINA Dertig.

WILFRIED Hoelang ben je nu al gescheiden?

NINA Vijf jaar.

WILFRIED Word je nog gestalkt?

NINA Neen.

WILFRIED Draag je die blonde pruik nog?

NINA Neen, Wilfried. Waarom?

WILFRIED Je geleek ermee op een prostituee.

NINA Maria Magdalena, zei je.

WILFRIED Ja, een bijbelse figuur. Geen oppervlakkige trut.

NINA Dank je.

WILFRIED Maria Magdalena was heel intiem met Jezus. En op een dag trokken ze de bergen in en wijdde hij haar in. Hij liet haar zien dat de lichamelijke gemeenschap het aardse beeld is van de hemelse eenwording. Dat heb ik niet verzonnen. Het zijn de woorden van de kerkvader Epiphanius. En weet je wat een kerkvader is? Neen, zeker. Een kerkvader is een man naar wie geluisterd wordt.

NINA Hij laat haar dat zien?

WILFRIED Wat Nina?

NINA Het beeld van de hemelse eenwording.

WILFRIED Gelijk in de film 'The Last Temptation of Christ'. Ken je die film?

NINA Neen.

WILFRIED Moet je zien.

NINA En waarover gaat die film?

WILFRIED Over Christus die last heeft van zijn mannelijkheid en de vrouw die in de vorm van een slang hem wil verleiden. Dus ook over jou. Toen ik je voor het eerst zag, was dat ook zo, maar ik heb niet toegegeven. Ik heb je pas binnengehaald als mijn huishoudster al begraven was. *Stilte* Naastenliefde is niet simpel, Nina. Je was een vreselijke kwelling voor me. Je maakte me wild. Maar ik kon van je afblijven.

NINA Je bent een sterke man.

WILFRIED Vind je? *springt recht*.

NINA Wat scheelt er?

WILFRIED Jij duivelse moslima!

Hij slaat wild om zich heen. Nina zoekt dekking. Wilfried komt tot bedaren.

WILFRIED En gelijk de storm die door me heen raasde weer ging liggen, ben je ook gaan liggen. Als een deurmat. Om mijn voeten aan af te vegen. Je aanvaardde zonder morren dat er

meesters en knechten zijn. *Stilte* Ook ik ben een deurmat voor mijn meesters, Nina. *Stilte* We gaan dat eens bekijken van die vrije dag.

NINA Je kan daar nu nog niet op antwoorden, zeker?

WILFRIED Ik ben niet in de stemming, Nina, of wil je dat ik neen zeg?

NINA Natuurlijk niet.

WILFRIED Jij bent toch niet van plan om te doen gelijk de vakbonden.

NINA Wat bedoel je, Wilfried?

WILFRIED Vandaag vragen ze één dag en morgen vragen ze er nog een extra halve dag bij.

NINA Heb ik je ooit iets gevraagd, Wilfried?

WILFRIED Daarvóór niet, neen. Maar nu wel.

NINA Ik zou graag de zaterdag een vrije dag hebben.

WILFRIED De zaterdag een vrije dag?

NINA Ik maak de vrijdag een lekkere couscous voor je klaar voor de zaterdag.

WILFRIED Neen, dan ga ik elke zaterdag op de hoek varkenspensen eten.

NINA Je zou geen varkensvlees meer eten!

WILFRIED Een mens doet al eens van die domme uitspraken. Varkensvlees is het lekkerste vlees dat er is.

NINA Ben je in je gat gebeten?

WILFRIED Waarom?

NINA Je reageert zo bits.

WILFRIED Ik gun je van harte een vrije zaterdag, oké?

NINA Dank je.

WILFRIED Misschien kunnen we dan eens naar de cinema gaan. Naar 'The last Temptation'. Christus is ook jullie profeet.

NINA Spelen ze die film nog?

WILFRIED Je durft toch met mij in het donker zitten? Of wil je met mij niet gezien worden? Dan gaan we binnen als de film al bezig is.

NINA Ik wil een vrije dag voor mij alleen, Wilfried.

WILFRIED Ja, natuurlijk. En wat ga je dan doen? Enfin, het zijn mijn zaken niet.

NINA Het zal even wennen zijn.

WILFRIED Nina, als je de volgende keer wc-rollen koopt, neem dan stevig papier en niet de goedkoopste zoals gewoonlijk, want er zal misschien een tijd komen ... *stilte*

NINA Wat bedoel je?

WILFRIED Sorry.

NINA Je zegt het maar.

Wilfried af.

Nina af.

14. WILFRIED. BRAM

Avond. Bram op. Kijkt uit.

Wilfried op. Bram filmt.

WILFRIED Nina heeft je de mooiste kamer gegeven. Je hebt een mooi uitzicht op het marktplein.

BRAM Gebeurt er soms iets?

WILFRIED Neen, er gebeurt nooit iets. Niets. Geen schermutselingen. Geen vechtpartijen. Geen junkies. Geen dealers. Geen bedelaars. Geen daklozen. Geen negers die op de trottoirs zonnebrillen, kralen, uurwerken en sacoches proberen aan de man te brengen, zelfs de mussen durven zich hier niet meer vertonen.

BRAM En geen vluchtelingen?

WILFRIED Neen, geen vluchtelingen.

BRAM Er loopt toch een seminarie over vluchtelingen?

WILFRIED Ja, dat is onze specialiteit.

BRAM Is er dan geen manifestatie en een tegenmanifestatie?

WILFRIED Het gaat over ontheemde katholieken, hé.

BRAM Op de vlucht voor de communisten?

WILFRIED Ja.

BRAM Het communisme is toch overwonnen?

WILFRIED Ja, mede dank zij ons.

BRAM En die andere vluchtroutes?

WILFRIED Andere vluchtroutes?

BRAM Die het Vaticaan inlegde. Brachten fascist en nazis naar het beloofde land, Argentinië. Foei!

WILFRIED Je bent heel kortzichtig. Je moet alles in zijn tijd zien.

BRAM Uw baas van Oostpriesterhulp, Werenfried van Straten wordt verweten dat hij een agent van de CIA was, van de Amerikaanse inlichtingendienst.

WILFRIED Dat weet ik niet. Hoge bomen vangen veel wind. Maar eh, wie wil niet de vriend zijn van de CIA? Jij, misschien ... kijk, daar rijdt de biechtmobiel. Rijdt met de biecht naar de mensen.

BRAM Hij stond deze morgen aan het voetbalplein. Ik ben er voorbijgelopen. De biecht is blijkbaar weer in.

WILFRIED Ja, natuurlijk.

BRAM In een tweedehands boekhandel zag ik het boek 'Sex im Beichtstuhl' liggen.

WILFRIED 'Sex in de Biechtstoel' van twee Italiaanse journalisten. Ze hebben het biechtgeheim geschonden en werden geëxcommuniceerd.

BRAM Goeie reclame!

WILFRIED Maar ook de boekhandelaars, die het durfden verkopen en de lezers van dit schandaalboek werden uit de Kerk gezet.

BRAM Vroeger zouden ze op de brandstapel terechtgekomen zijn.

WILFRIED Je moet alles in zijn tijd zien.

BRAM Ja, natuurlijk.

WILFRIED We zijn geen moslims, hé, die nog altijd in de Middeleeuwen leven.

BRAM Sommige, niet alle.

WILFRIED Sommige, ja.

BRAM Nina?

WILFRIED Nina, niet.

BRAM Ik heb dat boek een ingekeken.

WILFRIED Welk boek?

BRAM Sechs im Beichtstuhl.

WILFRIED Je had beter eens binnengekeken in de biechtmobiel.

BRAM Wie bedenkt dat eigenlijk?

WILFRIED Een biechtmobiel?

BRAM Ja.

WILFRIED De Kerk in Nood.

BRAM Zouden ze niet beter met andere dingen bezig zijn?

WILFRIED Zoals?

BRAM De Kerk in seksuele nood.

WILFRIED Wat moet ik daar op zeggen?

BRAM Al die schandalen!

WILFRIED We zijn ook met velen. *Stilte* Mag ik weten in welk kader die filmopnamen gebeuren?

BRAM Een Vlaming in de vreemde.

WILFRIED Gaat het dan alleen over mij?

BRAM Ja. En straks komt dat zonderlinge koppel uit België.

WILFRIED Zonderlinge koppel?

BRAM Ze gaan je de vaderschapstest afnemen.

WILFRIED Meen je dat?

BRAM Ja. Ken je dat?

WILFRIED Hoe zou ik dat kennen!

BRAM Gewoon wat speeksel afgeven op een wattenstokje. Een dna-test. In de tijd dat jij vader werd, bestond dat nog allemaal niet, hé. Je kon er zo vanonder muizen. Maar de wetenschap brengt de waarheid aan het licht. Nu ja, wie zegt dat jij de vader bent.

WILFRIED Waar moei jij je eigenlijk mee?

BRAM Kijk, Wilfried, in de reportage zitten drie verhaallijnen: één: jouw verhaal, twee: het verhaal van Lut en Bet en drie, Nina's verhaal. Op het einde komen de drie verhaallijnen samen.

WILFRIED Goed bedacht, zou ik zeggen.

BRAM Liefst ook wat grappige momenten.

Stilte

WILFRIED Ik moet mijn mening herzien.

BRAM Wat bedoel je?

WILFRIED Ik ben zeer verdraagzaam, maar geen masochist. De verhaallijnen zullen niet samenkomen. De verhaallijnen zullen afgebroken worden. *Legt zijn hand op de lens.*

BRAM *stopt met filmen* O!

WILFRIED Jammer.

BRAM Dan vertel ik in de reportage wat ik niet heb mogen filmen. *Filmt opnieuw.*

WILFRIED Ik ga eens een onchristelijk woord gebruiken: je bent een klootzak.

BRAM Ik zou ook een lelijk woord kunnen gebruiken.

WILFRIED Ken je de historiek van de pastorie?

BRAM Neen.

WILFRIED Maak daar een reportage over.

BRAM Zal ik doen.

WILFRIED En over het seminarie over vluchtelingen.

BRAM Zal ik ook doen.

WILFRIED In plaats van banale faits divers op te blazen, uit te vergroten. Ik vind het mooi dat Nina voor je wil dansen. Het zal een mooie liefdesdans zijn. Brengt vrede onder de mensen, liefde onder de mensen, in plaats van haat en afrekeningen. Dat wordt een heel mooie scène. En maak iets over Oostpriesterhulp. Elke kamer in de pastorie heeft haar verhaal, zelfs meerdere verhalen over moed en zelfopoffering, over martelaarschap, over geestelijke kracht, over de strijd tegen de communisten, over de strijd voor het geloof. *Begint plots te snikken één misstap ... één misstap ... huilt*

BRAM Voor zo'n grote vent!

WILFRIED *herpakt zich* 't Is waar, 't is waar ...

Stilte

BRAM Je had met haar kunnen trouwen.

WILFRIED Ja.

BRAM Waarom heb je het niet gedaan?

WILFRIED Ja, waarom niet?

BRAM Je bent laf geweest.

WILFRIED Ja, ik ben laf geweest.

BRAM Maar je kan het nog goed maken.

WILFRIED Hoezo?

BRAM Door je dochter te erkennen.

WILFRIED Ik kan dat niet op eigen houtje.

BRAM Moeten zij ook hun zeg doen?

WILFRIED Zij? Jij praat over mijn kerkelijke oversten als over de maffia!

BRAM Die Duits paus was bij de Hitlerjugend.

WILFRIED Iedereen was bij de Hitlerjugend.

BRAM Hij beschermt pedofielen.

WILFRIED Eén pedofiel!

BRAM Dat is crimineel!

WILFRIED schreeuwt Ja, dat is crimineel! En stop dat getreiter.

BRAM Ik moet er niets van hebben.

WILFRIED Dat heb ik al gemerkt.

BRAM Heeft meer van een kerker dan van een kerk.

Stilte

WILFRIED Ze regelen alles voor mij. Wat moet ik meer hebben!

BRAM Ze hebben alles in de doofpot gestopt. Een stinkend potje.

WILFRIED Ik ben een zwak mens. Zij zijn sterk. Ze beschermen me. Ze laten me nooit in de steek. Ik heb alles aan hen te danken. WILFRIED Ik ben een zwak mens. Zij zijn sterk. Ze beschermen me. Ze laten me nooit in de steek. Ik heb alles aan hen te danken.

Stilte

BRAM Ik heb deernis met je.

WILFRIED Een glaasje wijn?

BRAM Plat water. Ik heb een keer alcohol gedronken en ik werd wakker in de cel.

WILFRIED En je wist niet wat er gebeurd is?

BRAM Inderdaad. Ook al meegemaakt?

WILFRIED Voor wie aanzie jij me wel?

Hij haalt een glas water en een fles wijn met een glas. Ze drinken.

BRAM Pastoors drinken veel.

WILFRIED Tegen een fles wijn kan je praten.

BRAM En wat zegt zo'n fles dan?

WILFRIED Hangt af van het gespreksonderwerp, hé Bram. Maar meestal hebben we ontzaglijk veel plezier. Lachen we ons krom. Humor, Bram. *Lacht onbedaarlijk. Wordt ernstig.* Ik zou je iets willen vragen. Een vriendendienst.

BRAM Vragen staat vrij.

WILFRIED Zou je de gegevens van de test willen manipuleren?

BRAM De gegevens van de test manipuleren?

Wilfried schenkt zich opnieuw in.

WILFRIED Je doet de test bij jezelf en je vervangt mijn testmateriaal.

BRAM Meen je dat?

WILFRIED Ik wil je ervoor vergoeden. Voor wat hoort wat.

BRAM Ik luister.

WILFRIED Ik ken iemand die er alles voor over om mijn eer te redden.

BRAM O ja?

WILFRIED Nina.

BRAM Nina?

WILFRIED Ja, Nina. *Stilte* Ze zal je verwennen, zeker weten.

Bram stopt met filmen. Spoelt terug en bekijkt het resultaat. Wilfried kijkt mee.

WILFRIED 't Is echte cinema.

BRAM Jij bent heel fotogeniek. Als komisch acteur. Je hebt je beroep gemist. *Bram schiet in een lach.*

WILFRIED Help mij, Bram!

15. NINA. LUT. BET. WILFRIED

Volgende ochtend.

LUT We hebben twee kamers gereserveerd!

NINA Ik heb een kamer voor twee personen klaargemaakt.

LUT Dat hebben we niet gevraagd.

NINA De baas heeft het zo beslist.

LUT Waar is de baas?

BET *tegen Lut* We zullen maar weer eens op dezelfde kamer slapen.

LUT Ja?

BET Ja.

LUT *tegen Nina* Oké.

NINA Het is de voorlaatste kamer.

LUT Is de baas er niet?

NINA Hij kan niet ver zijn.

LUT Hij is niet op reis?

NINA Neen. Hij kan zich niet goed meer verplaatsen.

LUT Jicht?

NINA Heeft een kleine beroerte gehad.

LUT Drinkt hij veel?

NINA Ik controleer dat niet.

LUT Je kan het aantal flessen tellen.

Lut en Bet af.

Nina zingt.

Wilfried op.

WILFRIED Je bent zo vrolijk?

NINA Ze zijn gearriveerd.

WILFRIED Ik heb het gehoord.

NINA En ze hebben niet moeilijk gedaan over de kamer.

WILFRIED Hoe was je vrije dag?

NINA Heb geshopt.

WILFRIED Stond er nog genoeg geld op de rekening?

NINA Ja.

WILFRIED Je hebt gekocht?

NINA Ja, ondergoed en kousen om gemakkelijk te kunnen dansen.

WILFRIED Jullie hebben iets.

NINA Wie?

WILFRIED Bram en jij.

NINA Absoluut niet.

WILFRIED Hij legde zijn arm om je schouder.

NINA Heb je dat gezien?

WILFRIED Heeft hij je iets gevraagd?

NINA Ik wou niet dat hij zijn arm om mijn schouder legde, maar ik heb me niet verzet. Het was vriendschappelijk, zei hij.

WILFRIED En jij gelooft dat?

NINA Ja.

WILFRIED Je ontvangt hem niet op je kamer, Nina.

NINA Voor wie aanzie jij me wel!

Stilte.

WILFRIED Tenzij ik het je vraag.

NINA Wat?

Hij brengt zijn handen voor zijn gezicht.

NINA Wat scheelt er, Wilfried?

WILFRIED Ze willen me van mijn eer beroven.

NINA Wie?

WILFRIED Die twee wijven.

NINA Moet ik de politie bellen?

WILFRIED Het is te laat. *Stilte* Bram kan me helpen, maar eh ...

NINA Wil hij niet?

WILFRIED Hij moet bewerkt worden. Versta je me?

NINA Neen.

WILFRIED Jij kan dat. Wil je?

NINA Graag.

WILFRIED Ontvang hem op je kamer. Hij is nog maagd en op dat gebied heel verlegen.

Verwen hem en als hij klaar is, dan roep je mij om af te rekenen.

NINA Meen je dat?

WILFRIED Natuurlijk meen ik dat.

NINA Dat kan toch niet.

WILFRIED Mijn eer, Nina, mijn eer!

NINA En mijn eer?

WILFRIED Jouw eer? Stel, jij en je geliefde ...

NINA Ik heb geen geliefde.

WILFRIED *herneemt* Stel, jij en je geliefde zitten in de living rustig te praten en plots staat er een wildvreemde voor je en dreigt je geliefde dood te schieten als je met hem niet neukt. Wat doe je? Neuken toch! *Stilte* Het is voor de goede zaak, hé Nina *Stilte* Ik vraag je toch niet om je op te blazen! *Stilte* Sorry, Nina, sorry. Help me, asjeblief. Zie het eerder als een praktische les in seksuele opvoeding. Weet je, Bram is helemaal gedesoriënteerd door seksuele remmingen en jij kan de zieke waas die op zijn ogen ligt, wegnemen. Jij kan hem verlossen. *Stilte*. Doe het.

NINA Ik moet even bekomen. *Naar af*.

WILFRIED En wil je een kistje wijn voor me halen? Rode zoals gewoonlijk. Ik weet het, Nina, door mijn beroerte heb je dubbel zoveel werk. Gelukkig zijn er maar 24 uren in een dag. *Lacht en zij grimlacht*.

16. LUT. WILFRIED. BRAM. BET. NINA

Enige uren later. Wilfried drinkt wijn. Lut kijkt toe.

LUT Hoe is het met je been?

Hij gebaart zus en zo.

LUT Heeft de dokter iets voorgeschreven?

WILFRIED *knikt* Ja.

LUT En neem je de medicatie?

WILFRIED *knikt* Ja

LUT En betert het?

Hij gebaart zus en zo.

LUT Wat drink je?

Hij toont de fles en het etiket.

Stilte

LUT Drink je niet teveel?

WILFRIED Wat is teveel?

LUT Als je geen besef meer hebt van ruimte en tijd.

WILFRIED Daar doe je het een beetje voor, Lut. *Stilte* Je ziet er nog altijd aantrekkelijk uit.

Stilte

LUT Ik heb het gedaan voor Bet, voor onze dochter.

WILFRIED Wat?

LUT Ons geheim geschonden.

Stilte

WILFRIED *misprijzend* Vrouwen!

Bet op met Bram, die filmt, in haar spoor.

BET Hello!

WILFRIED Dag, schat. Een glaasje?

BET Graag.

WILFRIED *roept* Nina!

Nina op.

NINA Ja, Wilfried?

WILFRIED O, sorry, ik had je niet moeten roepen. Bet kan zich zelf wel een glas inschenken.

BET Natuurlijk.

NINA Neen, ik doe het wel. Ik ben hier nu toch.

BET Een glas witte wijn, graag.

WILFRIED *tegen Bet* Hoe ziet de toekomst eruit, meisje? Toch wel rooskleurig.

BET Onzeker.

WILFRIED Onzeker? Kan ik mij niet voorstellen. *Stilte* Heeft Bram nog niet aan je gezeten? Opletten voor die sprinkhaan.

Nina op met glas wijn dat ze aan Bet geeft.

BET Op je gezondheid, Wilfried!

WILFRIED Op je toekomst, Bet. Wil jij iets drinken, Lut? Witte?

LUT Ja, een glaasje witte.

Nina haalt een glaasje witte wijn.

WILFRIED We hebben er in de tijd veel gedronken, hé Lutje. We maakten het ons heel gezellig.

LUT Ik heb je leren dansen. Hier in de woonkamer.

BET De dansende pastoor!

WILFRIED Niet in het openbaar!

LUT Telkens als er op de radio of op de teevee een muziekprogramma was, schoven we de tafel tegen de muur en strekten we de beentjes.

BET Daar weet ik niets van.

LUT Jij zat op internaat.

Nina op met fles en glaasje witte wijn dat ze aan Lut overhandigt.

Duitse schlagermuziek. Lut nodigt Wilfried uit tot een dansje. Ze dansen.

Wilfried draait weg. Lut en Nina vangen hem op en helpen hem op een stoel.

Wilfried recupereert.

BET *tegen Nina* Drink je geen glaasje mee?

NINA Neen, dank je.

BET Ga je dan nooit eens uit de bol?

WILFRIED Nina danst zich in trance.

BET Welke dans, Nina?

NINA Oriëntaalse dans.

WILFRIED Dansen, Nina! In je mooi ornaat! Ik wil je zien leven!

De muziek start.

Nina verwijdert zich dansend. Gaat zich 'dansklaar' maken.

De oriëntaalse dansmuziek loopt door als achtergrondmuziek. Bet maakt dansspasjes.

WILFRIED *legt uit aan het publiek* De Oriëntaalse dans is oorspronkelijk een religieuze dans die beoefend werd door hogepriesteressen. Werd dan overgenomen door hoogopgeleide vrouwen binnen de harem van de sultans.

BRAM *lacht* Sultan Wilfried.

Bet beweegt op de muziek.

LUT *tegen het publiek* Doet me denken aan Mata Hari, die Hollandse courtisane. Ze gaf zich uit voor een Javaanse danseres en beweerde dat ze de heilige dans van de priesters had geleerd.

BET *tegen het publiek, terwijl ze verderdanst* En ze gebruikte haar verleidingskunsten om haar aanbidders geheimen te ontfutselen.

WILFRIED *tegen Lut* De fles is nog niet leeg. Schenk je maar een glaasje witte in. *Schenkt zichzelf een glas rode wijn in.* Weet jij, Bram, waarom miswijn witte wijn is terwijl het bloed van Christus toch rood was?

BRAM Ik heb daar nooit bij stilgestaan.

LUT Vertel, Wilfried.

WILFRIED Welnu, in het begin tot werd er uitsluitend rode wijn gebruikt en dat omwille van de symboliek van het H. Bloed van Christus. Maar omdat pastoors en bisschoppen nogal eens morsen en rode wijnvlekken goed zichtbaar zijn op liturgische gewaden, heeft de paus witte wijn toegestaan.

LUT Wanneer was dat?

WILFRIED Omstreeks 1470. *Wilfried biedt Bram een slok wijn aan.*

BRAM Ik drink geen alcohol, Wilfried.

WILFRIED Je bent veel te principieel. *Ondersteunt de dans met handgeklap en gebaren.*

MUZIEK OP VOORGROND. Wilfried neemt zijn stoel en gaat vooraan zitten

Nina op. Lut en Bet maken de ruimte vrij en stellen zich naast haar op. Nina doet voor. Bet en

*Lut doen haar na.
Ze dansen voluit.*

Wilfried dut in. Valt in slaap.

Lut danst naar achter, haalt het wattenstokje. Bet pakt het over. Ze nemen een dna-test af van de ingeslapen Wilfried. Als ze klaar zijn dansen ze verder.

Wilfried ontwaakt.

Lut danst rond Wilfried.

Bet danst voor de camera.

Nina danst voor het publiek.

Ze komen alledrie samen en ronden hun nummer af en verdwijnen.

Bram en Wilfried blijven achter. Bram filmt, Wilfried voelt zich in de steek gelaten.

WILFRIED *roept* Mata Hari! Nina!

Nina op.

WILFRIED Ik vraag het je nog eens, Nina, *stilte* wil je alles doen om de eer van de pastoor te redden?

NINA Natuurlijk.

WILFRIED Bedankt, lieve Nina.

Nina af.

WILFRIED *tegen Bram* Ik wou dat ik in jouw plaats was. *Hij legt zijn arm op Brams schouder; Bram maakt zich los en filmt verder. Wilfried af. Bram af.*

17. WILFRIED. BRAM.

Volgende morgen.

WILFRIED Wat een nacht!

BRAM Mag je wel zeggen.

WILFRIED Ik droomde dat Lut mijn mond opentrok en met een wattenstokje onder mijn tong kriebelde.

BRAM Het was ook echt zo.

WILFRIED Echt zo?

BRAM Ja, ze heeft met een wattenstokje onder je tong gewreven.

WILFRIED Ja?

BRAM Om wat speeksel te bekomen.

WILFRIED Speeksel? *Stilte* Ik ben er ingeluisd. Op een laffe manier. Ik had haar vingers moeten afbijten. Mijn snijtanden zijn nog gaaf. Het zou een slachtveld geweest zijn voor de lens van de camera. Dat had je gewild, hé, voyeurke! *Stilte* Wat voor artistieke waarde heeft zo'n schandaalfilmke? Wat voor diepmenselijke waarde? Nihil. Nul.

BRAM Het is een 'document humain'.

WILFRIED Heel kwetsend.

BRAM De waarheid doet soms pijn.

WILFRIED O, ja? Hoe oud ben je, snotneus?

BRAM Tweeëndertig.

WILFRIED En wat heb je er tot nu toe van terechtgebracht?

BRAM Ik heb binnen en buiten gewerkt. Binnen en buiten geslapen. Gedagdroomd.

Ontwaakt uit duizend en een nachtmerries. Gelopen. Geslopen. Mezelf bedrogen. God gezocht.

WILFRIED En niet gevonden natuurlijk.

BRAM Mensen ontmoet met puisten, rotte tanden, verminkingen, hangborsten, nonnen, nachtwakers, bokkers, zigeunerbaronnen, weduwen, homo's, lesbiennes, politici, voetballers, meisjes in plooirokjes, wc-madammen en mijn vriend de graaf, de tuinman met de elektrische haagschaar, die kabouters haat ...

WILFRIED 't Is al goed.

BRAM Ik ben niet verslaafd aan vrouwen, drank, drugs, tabak en ik sta nog altijd nergens.

WILFRIED Wat zit er eigenlijk in dat rugzakje van jou?

BRAM Een vuile onderbroek, een vuil hemd, een paar vuile kousen en een plastic fles.

WILFRIED Een potentiële terrorist.

BRAM Ik blaas enkel fait-divers op, Wilfried.

WILFRIED Je bent een cynisch mens. *Stilte* Maar ik merk dat je geniet van wat je doet.

BRAM Ja.

WILFRIED Dat is heel belangrijk, zelfs al kan je er achteraf spijt van krijgen. *Stilte* Heb je alles gefilmd, ook toen de duivel me tackelde en ik in het vagevuur terechtkwam?

BRAM Ik laat het je zien.

WILFRIED Je moet geen moeite doen.

BRAM Het is geen moeite.

WILFRIED Doe liever die andere moeite.

BRAM Die andere moeite?

WILFRIED Nina. Is geen moeite, natuurlijk.

BRAM Ik kijk er naar uit.

WILFRIED Ik ook.

BRAM Ze wil zo graag voor de camera dansen.

WILFRIED In de lingerie, die jullie samen gekocht hebben, hé. Moet je geen speciale belichting hebben op de kamer?

BRAM Is reportage, Wilfried, human interest.

WILFRIED Moet ik de camera vasthouden? Ja? Ik heb een vaste hand.

BRAM En wat moet ik dan doen?

WILFRIED Sorry, ik haal alles door elkaar. Je zou voor minder, natuurlijk.

BRAM *neemt zijn rugzakje* De bom tikt, Wilfried.

WILFRIED Haal de lont er uit, Bram.

18. BRAM. NINA. WILFRIED

Bram op met verfrommelde brief. Heeft binnenpretjes.

Nina op.

NINA Bram, je kousen en onderbroek zijn gewassen en je hemd is gewassen en gestreken. Ik heb alles in de kast gelegd.

BRAM Dank je, Nina. Hoeveel moet ik je?

NINA Wilfried zegt dat het gratis is.

BRAM Moet jij dat gratis doen?

NINA Neen, het komt van de wasserij.

BRAM Bedank hem.

NINA Zal ik zeker doen.

BRAM Wilfried houdt van mensen die dankbaar zijn, neen?

NINA Ja, heel erg.

BRAM Maar is hij soms niet te veeleisend?

NINA Neen.

BRAM Echt niet?

NINA Neen.

BRAM Ik geloof je niet.

NINA Waarom niet?

BRAM Je durft je mening niet zeggen.

NINA Kijk, Bram, ik wil hem helpen.

BRAM Je weet waarover het gaat?

NINA Ja.

BRAM En? *Stilte* Wil je dansen?

NINA Natuurlijk wil ik dansen.

BRAM En vrijen?

NINA Natuurlijk wil ik vrijen.

BRAM Hij luistert mee.

NINA Waarom zeg je dat?

BRAM Je spreekt tegen je gedacht.

NINA Maar neen.

BRAM Waarom probeer je me dan niet te verleiden?

Nina loopt weg.

Wilfried op.

WILFRIED *roept* Nina!

NINA *Off roept* Ik doe het niet, Wilfried.

WILFRIED *roept* Kom hier, Nina!

Nina op.

WILFRIED Daarnet zei je: ik wil het doen. Ik wil alles doen om jouw eer te redden.

NINA *schreeuwt* Ik kan niet. Ik kan niet.

WILFRIED Oké.

NINA Sorry, Wilfried.

WILFRIED Jij moet je niet verontschuldigen, ik moet dat doen. Sorry, Nina.

NINA Bedankt. Af.

BRAM Je geloofde er zelf niet in.

WILFRIED Waarom zeg je dat?

Bram haalt een verfrommeld papier boven en duwt het in Wilfrieds handen en filmt door.

WILFRIED Heb je in mijn papiermand gesnuffeld? *Herkent het papier.*

BRAM Is het een kladje?

WILFRIED Neen, het origineel. *Strijkt het papier glad* Geloof jij nog in heldinnen die hun benen opendoen voor de goeie zaak? *Hij wacht niet op een antwoord, haalt het watje uit zijn zak en gooit het op de grond* Ik zal de kelk maar tot op de bodem ledigen. *Schenkt zich een glas wijn in. Gaat zitten. Leest de brief aan de abt luidop voor* Zeer Eerwaarde Vader, *onderbreekt* ik ga dat hier veranderen, ja, 't moest weer te haastig gebeuren, hé en wat krijg je dan? Een slordige stijl. Verzin altijd vóór je begint, Bram, met een stilistisch goed geschreven brief, bereik je meer dan met een slordig geschreven brief *herneemt*. Eerwaarde Vader, Bij deze wil ik mij tot u richten om in alle nederigheid, de problemen die opnieuw gerezen zijn als gevolg van een jeugdige onbezonnenheid, neen, een zware misstap, te bespreken. *Stilte* Ik sloeg de woorden van onze heiligen 'We zullen ons van de begeerte naar vrouwen of enig ander onrein genot afwenden,' in de wind. De duivel prikkelde mijn zinnen, en ontstak in mijn rijpend lichaam het vuur van de wellust ...' *stilte* Wij waren onbezonnen en naiëf. Het aggiornamento, het bij-de-tijd-brengen, de aanpassing aan de hedendaagse toestanden en opvattingen, de roep om de ramen van de Kerk open te gooien voor de frisse lucht van buiten' en de encycliek over het celibaat hadden onze generatie valse hoop gegeven. *Stilte* Eerwaarde vader, Ik heb vernomen dat u het ook niet zo nauw neemt met de kuisheid. *Stilte* Dat zou ik beter niet schrijven. Dat weet ik van horen zeggen maar misschien wordt dat gezegd om de man te beschadigen, maar hij heeft mij ook beschadigd, allé ... dat moet je niet opnemen, hé Bram. *leest* Vrouwen zijn ook voor u geen demonen die ons van het goede pad willen afhouden, vrouwen zijn geen wellustige duivelinnen, die de hemelse wijsheid zijn ontvallen en vernederd rondkruipen op aarde. *Stilte* Sinds mijn beroerte is mijn appetijt fel verminderd. Ik bezoek nog zelden een bordeel. *Stilte* Oeioei, al die zinnen moeten er uit. Ik herken mezelf niet meer. *Schrapt, denkt na, herneemt en vervolgt* ... dus, het aggiornamento en de encycliek over het celibaat hadden onze generatie valse hoop gegeven. Ik ben er ingetuind en de misstap blijft me, anders dan de grootste zonden die de Kerk voorgoed vergeeft, achtervolgen. Zeer Eerwaarde vader, onlangs kreeg ik het bezoek van Lut en Bet die, tussen haakjes, in menig rijpend lichaam het vuur van de wellust zou ontsteken. *Stilte* Wat bezielde mij toch om zoiets

te schrijven! *Schrapt en herneemt* Onlangs kreeg ik het bezoek van Lut en Bet. Ze brachten me het bewijs van mijn vaderschap. Zeer Eerwaarde Vader, we kunnen er niet onderuit. Volgens hun advocaat hebben ze recht op €100.000 achterstallige alimentatiekosten en is mijn dochter de belangrijkste erfgename van de pastorie, een schenking van moederskant. Als u van plan bent te procederen, neemt u ook het risico dat het hele verhaal in alle media uitgesmeerd wordt. Er wordt ook een reportage gedraaid en zoals de meeste reportages over pastoors en seks een discutabel filmke. Ik meen dan ook dat we moeten voorkomen dat ons blazen besmeurd wordt. *Stilte* In afwachting, Zeer Eerwaarde Vader, van een ...' Oef!!

BRAM Wat dacht je van de naam 'Das Geheimnis', 'Het geheimpje'?

WILFRIED Waarover heb je het?

BRAM Als de pastorie een nieuwe bestemming krijgt.

WILFRIED Een nieuwe bestemming?

BRAM Eh ... hulp voor religieuzen met een seksueel probleem.

WILFRIED Hoe is het met jouw seksleven? Ben jij wel in staat om een vrouw te versieren?

Stilte Ik heb er veel versierd. Veel.

BRAM Schaamteloos?

WILFRIED Schaamteloos. *Stilte* Over zes miljard jaren dooft de zon uit. Denk je dat er dan nog een hemel zal zijn?

19. LUT. WILFRIED. BRAM. BET. NINA

Lut op.

WILFRIED Hello, Lut.

LUT Je ziet er goed uit, Wilfried.

WILFRIED Ik ga straks mijn vader bezoeken. Ik ga hem feliciteren. Hij is negentig jaar geworden, de oude krijger. Hij vond dat ik de verkeerde keuze gemaakt heb toen ik met de kapelwagen van Oostpriesterhulp naar Duitsland vertrok. Naar de moffen, siste hij. Ik heb hem nooit laten weten dat ik geen andere keuze had. Hij is altijd communist gebleven. Opmerkelijk toch dat je met zo'n ideeën negentig jaar kunt worden! Maar ma was de baas in huis. Zij stuurde me op internaat naar een katholieke school. In 1956 rolden de Russische tanks Hongarije binnen. We werden als kleine jongens bang gemaakt, de leraars waren ook bang. Ze hadden het over het rode gevaar, iets monsterlijks en een handvol Hongaarse jongeren werd in onze school opgevangen. *stilte* Ik heb er met pa nooit over gesproken. Misschien vertel ik hem dat ik als pater een mooi meisje heb zwanger gemaakt. Ik zie zijn oogjes al tintelen. Ik heb in het begin heel veel voor hem gebeden in de hoop dat hij van kamp zou veranderen, maar ik ondervond dat God zelf geen moeite deed. Was Christus ook geen communist? Wat zeg ik nu. *stilte* Waar is Bet? Als ik terug ben, ga ik met mijn dochter naar

zee. Naar de Middellandse zee. Cannes, Saint Tropez. Als ze dan terugkomt zal ze een prachtig kleurtje hebben. Ze is ook een prachtmeid.

LUT Heb je het haar al verteld?

WILFRIED Neen.

LUT Maar je hebt alles kunnen regelen?

WILFRIED Natuurlijk heb ik alles kunnen regelen. Ik ben een gelukkig man. Al mijn schulden zijn vereffend: tegenover mezelf, tegenover mijn geliefde vrouwtjes, tegenover de orde en de orde tegenover mij.

LUT Je hebt mijn rekeningnummer.

WILFRIED En Bet erft een mooi pand. Ik hoop dat jullie succes hebben met de zaak. Vind het een goed initiatief. Hoe is de naam ook weer?

LUT We hebben nog geen naam.

WILFRIED Bram sprak van eh ik ben het vergeten en eh wordt het nu eh een bordeel voor religieuzen en voor mensen met een beperking?

LUT Zei hij dat ook?

WILFRIED Ja. En jullie gaan het doen uit menslievendheid als ik het goed begrijp.

LUT Uit geldgewin.

WILFRIED Uit puur geldgewin?

LUT Er is een gat in de markt.

WILFRIED Jullie zijn niet de eersten.

LUT Waar zijn er nog anderen?

WILFRIED Ik weet het niet precies.

LUT Waarom zeg je het dan?

WILFRIED Ik vermoed het.

LUT Je bent er nooit naartoe gegaan?

WILFRIED Ik ben een normale man.

LUT Het wordt een sterke documentaire.

WILFRIED Sorry, maar 'die documentaire' komt er niet. De opnames worden vernietigd.

LUT Bram is er al mee vertrokken.

WILFRIED Hij is aangehouden voor diefstal. Hij filmde met een gestolen camera.

LUT Ik hoorde het typische geluid van onze bestelwagen. Je kan dat vergelijken met een moeder die de stem van haar kind van ver herkent.

Bram op.

BRAM Hallo, iedereen! Ik moet het slot nog filmen.

WILFRIED Je bent uit de gevangenis ontsnapt? Ik moet de politie opbellen.

BRAM Wacht even, Wilfried. Ik zal het je uitleggen. Toen ze me aangehouden hebben, heb ik de eigenaar van de camera opgebeld en de graaf, meneer Charles, is, zijn stand waardig, meteen afgekomen en heeft de flikken een vodge papier getoond waarop staat dat hij zijn klacht heeft ingetrokken en voor de kosten zal betalen. Ze zijn in volle vaart weggereden. De graaf was nieuwsgierig naar de beelden die ik gemaakt heb. Ik ben met hem naar zijn studio gereden waar we de opnamen bekeken hebben. Hij vond ze heel aandoenlijk en zei als een echte liberaal: La misère morale du catholicisme. Hij vond de vrouwen ook zeer mooi en hij wil een mooi slot. Hij wil deze rauwe documentaire afsluiten met dansmuziek.

WILFRIED O ja, natuurlijk!

BRAM De danseresjes staan al klaar.

WILFRIED Vooruit dan maar. Muziek!

De muziek zet in. Nina en Bet dansend op. Lut en Wilfried klappen in de handen.

Wilfried krijgt een telefoontje.

WILFRIED *roept boven de muziek uit* Papa! Ik hoor je niet goed ... je geeft een feest ... ah geen feest ... je voelt je niet goed ... ik moet je toch niet berechten? ... niet schelden, hé papa, daar wordt de wereld niet beter van, echt niet ... je ziet me graag *krijgt het emotioneel moeilijk* ... ik zie je ook graag ... ik neem morgenochtend de trein ... ja, ik zal een tijdje blijven ... ja, zolang je wilt ... voor goed? ... we hebben mekaar nog zoveel te vertellen ... ze hebben mij gefilmd ... jou ook ... als verzetsstrijder ... je moest geen medaille hebben, ja zo ken ik jou, kameraad ... wat, ik moet niet komen, je wil me niet zien ... waarom niet ... dat is jammer ... heel jammer.

Hij zet zijn gsm af.

WILFRIED Het komt nooit meer goed. *Stilte* Ik kan niet kiezen. Ik word gek. Nina, wat zou jij doen?

BRAM Schiet een kogel door je hoofd, zoals in een tragedie.

Stilte.

WILFRIED Barbaar!

BRAM Dat zou toch een sterk slot zijn. Een logisch einde.

NINA Ga op retraite, Wilfried.

LUT Hou op, Wilfried!.

WILFRIED Je hebt me kapot gemaakt!

LUT We hebben elkaar kapot gemaakt.

Wilfried verwijdert zich. Bram volgt hem.

De muziek weer op volle sterkte. Bet, Lut en Nina dansen en geven zich ten volle.

Plots valt een schot. De muziek stopt.

Bram en Wilfried met revolver op.

WILFRIED 't Was voor de film. En nu is het voor echt. Jammer dat het zo moet eindigen.

Hij richt de revolver op zijn voorhoofd.

BRAM Schiet!

NINA *schreeuwt* Wilfried!

LUT *schreeuwt* Doe dat niet! Wat gaan de mensen denken!

BET *schreeuwt* Je bent gek!

BRAM Geen paniek. Het zijn losse flodders.

WILFRIED Ik ben overstressed. *Geeft de revolver aan Bram. Richt zich tot het publiek* Ik probeer me te ontspannen en doe daarbij gymnastiekoefeningen en ik kruip dan in een hoek en ... Niets helpt. Niets. Tot ik op mijn kop ga staan. Wat me als jongeman nooit gelukt is, lukt nu wonderwel. Ik zie de wereld ondersteboven, ik hoor van alle kanten roepen...

BET *roept* Hij gaat ontploffen!

LUT *roept* We hebben al genoeg van je kunstjes gezien, Wilfried.

BET *roept* Hij wordt kinds.

NINA *roept* O! Hij heeft in zijn broek gekakt.

LUT Zijn gezicht zit onder het zweet, snot en slijm.

WILFRIED Ik voel me ontlast, verlost, gezuiverd.

NINA Ik maak een bad voor je klaar.

WILFRIED En ik was me tussen onschuldigen.

DEEL 3 VERDUISTERDE KAMER

20. BRAM. LUT. BET. WILFRIED. NINA

Lut en Bet, Wilfried en Nina wachten op de vertoning.

BRAM Ik ga u nu een aantal korte fragmenten tonen in afwachting van de hele reportage. Veel kijkgenot. *Start de dvdspeler.*

FRAGMENTEN

Fragment 1.

BET Ze is mijn moeder.

BRAM Dat zei ze ook. En ik vroeg haar wie jouw vader is.

BET En wat zei ze?

BRAM Dat ze het eerst aan jou zou zeggen.

BET Maar ik moet het niet weten. *stilte* Ik moet niet weten wie mijn verwekker is. *Stilte* Ze zegt het me ook niet. Daar heeft ze nochtans al dikwijls de gelegenheid toe gehad. Waarom zegt ze het niet? Omdat ze gegeneerd is. Omdat het iemand is die niet bij de familie past. Een werkmans of zo? Boeren houden niet van werkmensen. Of misschien was het een getrouwde? De vetmester? De veearts? Of iemand van de familie, een vieze nonkel? Of een vriend des huizes, die nu geen vriend meer is? Of misschien ben ik het kind van een clown? In die tijd stond er in de maand mei een circus op onze weide. En zo kan ik er nog een aantal verzinnen. De een al leuker dan de ander.

Fragment 2.

LUT Weet je nog, Bet, op geregelde tijdstippen reisden we naar Kronstein, in Duitsland en we verbleven dan in de mooie 19de eeuwse pastorie.

BET Ja, bij pater Wilfried.

LUT Die was naar Duitsland getrokken met de kapelwagen van Oostpriesterhulp.

BRAM Hij was een idealist.

LUT Het was eigenlijk tegen zijn goesting. Hij werd gedwongen.

BET Waarom?

LUT Hij had een meisje zwanger gemaakt maar de abdijs deed alsof er niets aan de hand was en stuurde de toekomstige vader mee met Oostpriesterhulp.

BRAM Jij kent dat meisje?

LUT Dat ben ik.

BET Wat?

LUT Pater Wilfried is jouw vader.

BET verbijsterd Wat !!!

LUT God, beware ons van de schande, zei ma.

Fragment 3.

BRAM Je bent goed bezig, vriend. Je kijkt in hun ziertjes en wat zie je ? Stilte En je luistert naar hun diepste stemmetjes en wat hoor je? Stilte Het verdriet van de achterhoek. Komt dat ooit goed?

Fragment 4

BRAM Ik maak een reportage.

WILFRIED Ha! U wil de pastorie filmen.

BRAM Ja. Lut en Bet hebben mij uw adres gegeven.

WILFRIED Lut en Bet?

BRAM Moet u toch kennen.

WILFRIED Waarom moet ik ze kennen?

BRAM Lut en Bet zijn de twee vrouwen die eerst door het leven zijn gegaan als zussen maar sinds kort als moeder en dochter.

WILFRIED Wat een toestanden! Achterlijk Vlaanderen.

BRAM En u zou de vader zijn.

WILFRIED Wablief?

BRAM En u zou de vader zijn.

WILFRIED Herhaal dat nog eens.

BRAM U zou de vader zijn.

WILFRIED *windt zich op* Luister eens, beste vriend ... *stokt*

Fragment 5

BRAM Pastoors drinken veel.

WILFRIED Tegen een fles wijn kan je praten.

BRAM En wat zegt zo'n fles dan?

WILFRIED Hangt af van het gespreksonderwerp, hé Bram. Maar meestal hebben we ontzaglijk veel plezier. Lachen we ons krom. Humor, Bram. *Lacht onbedaarlijk. Wordt ernstig.* Ik zou je iets willen vragen. Een vriendendienst.

WILFRIED Tegen een fles wijn kan je praten.

BRAM En wat zegt zo'n fles dan?

WILFRIED Hangt af van het gespreksonderwerp, hé Bram. Maar meestal hebben we ontzaglijk veel plezier. Lachen we ons krom. Humor, Bram. *Lacht onbedaarlijk. Wordt ernstig.* Ik zou je iets willen vragen. Een vriendendienst.

BRAM Vragen staat vrij.

WILFRIED Zou je de gegevens van de test willen manipuleren?

Fragment 6

Nina bespeelt het publiek.

Wilfried geraakt vermoeid en dut in.

Lut danst naar achter. Haalt de zwarte omslag. Bet danst rond de ingedutte Wilfried.

Bram blijft filmen. Lut naar voor. Maakt de zwarte omslag open maar stopt plots. Bet pakt de omslag uit Luts handen en haalt er een wattenstokje uit. Danst met Lut in haar spoor tot bij de ingedutte Wilfried. Duwt het wattenstokje in Luts hand en trekt Wilfrieds mond zachtjes open. Hij reageert niet. Lut wrijft het wattenstokje tegen de binnenkant van Wilfrieds wang en onder zijn tong en draait het rond zodat er over elke kant van het wattengedeelte wordt gewreven. Bet steekt haar de omslag toe. Lut neemt die aan en steekt het stokje er in. Ze dansen verder.

Fragment 7

BRAM Wilfried houdt van mensen die dankbaar zijn, neen?

NINA Ja, heel erg.

BRAM Maar is hij soms niet te veeleisend?

NINA Neen.

BRAM Echt niet?

NINA Neen.

BRAM Ik geloof je niet.

NINA Waarom niet?

BRAM Je durft je mening niet zeggen.

NINA Kijk, Bram, ik wil hem helpen.

BRAM Je weet waarover het gaat?

NINA Ja.

BRAM En? *Stilte* Wil je dansen?

NINA Natuurlijk wil ik dansen.

BRAM En vrijen?

NINA Natuurlijk wil ik vrijen.

BRAM Hij luistert mee.

NINA Waarom zeg je dat?

BRAM Je spreekt tegen je gedacht.

NINA Maar neen.

BRAM Waarom probeer je me dan niet te verleiden?

Nina loopt weg.

Wilfried op.

WILFRIED *roept* Nina!

NINA *Off roept* Ik doe het niet, Wilfried.

WILFRIED *roept* Kom hier, Nina!

Nina op.

WILFRIED Daarnet zei je: ik wil het doen. Ik wil alles doen om jouw eer te redden.

NINA *schreeuwt* Ik kan niet. Ik kan niet.

WILFRIED Oké.

NINA Sorry, Wilfried.

WILFRIED Jij moet je niet verontschuldigen, ik moet dat doen. Sorry, Nina.

NINA Bedankt. Af.

Einde van de montage. Wilfried begint als gek te applaudisseren. De anderen volgen.

Nina staat op.

NINA Sorry, ik moet vertrekken.

LUT Zo ineens?

NINA Ik moet mijn trein halen.

BET Waar ga je naartoe?

NINA Naar Düsseldorf. Mijn zus wacht op mij. We gaan ons verzoenen.

WILFRIED Succes, Nina.

LUT We wensen het je van harte.

BET En laat iets van je horen!

BRAM En laat je niet doen!

NINA *kijkt ze allemaal weemoedig aan* Bedankt allemaal.

WILFRIED Vergeet je pruik niet.

NINA Mijn hoofddoek, Wilfried. *Doet haar hoofddoek aan en neemt afscheid. Af.*

WILFRIED De verzoening komt er nooit. En ze weet dat maar al te goed.

BET Waarom gaat ze dan?

WILFRIED Wat kan ze hier nog doen als ik er straks niet meer ben.

BRAM Bet, ben je opgebeld geworden?

BET Door de filmproducer uit Berlijn, bedoel je?

BRAM Ja, ik heb haar de beelden laten zien. Ze vond ze heel interessant.

BET Ze wil een speelfilm maken en heeft mij gevraagd om mee te helpen schrijven aan het scenario.

BRAM En?

BET Ze wil perversiteiten.

WILFRIED Perversiteiten?

BRAM Verkrachting van een boerenmeisje door eh ... *wijst naar Wilfried*

LUT Is geen perversiteit.

BET Is geen verboden seks.

BRAM Wat is verboden seks?

BET Weerzinwekkende seks. *Stilte* En dat boeide mij. Hoe weerzinwekkend kan een mens zijn en ik dacht ... waarom niet.

BRAM Ja, waarom niet.

WILFRIED De verhuishwagen is besteld. Ze verwachten mij. Ze laten me nooit in de steek.

LUT Ik ga met hem mee, Bet.

Lut en Wilfried nemen afscheid van Bet en vertrekken.

Bet neemt het kettinkje met het medaillon en doet het rond haar hals.

BRAM Het is iets voor in de kast. Kan je nadien aan je kinderen vertellen.

Bet bergt het medaillon op.

BRAM Wanneer vertrek je naar Berlijn?

BET Ik ga niet naar Berlijn. Berlijn maakt depressief. Is een verscheurde stad. *Stilte* Ik heb uiteindelijk beslist om niet mee te werken aan het scenario voor de film. Ik ga al mijn energie in een nieuwe zaak steken.

BRAM *geïnteresseerd* Een nieuwe zaak?

BET Ik ga roomijs maken.

BRAM Meen je dat?

BET Mensen zullen altijd roomijs eten.

BRAM En de pastorie?

BET De parochianen hebben een optie genomen.

BRAM Wat?

BET Ze betalen de prijs.

BRAM En das 'Geheimnis'? Wilfried vond het een goed idee en Lut ook.

BET Ze liegen. En ik heb nu wat geld om verbouwwerken mee te betalen en materiaal en apparatuur te kopen om de beste roomijs te maken en te verhandelen.

BRAM Ik ga de camera terugbrengen.

BET De opnamebandjes blijven hier.

BRAM Maar ik moet de reportage nog afwerken.

BET Hoeft niet.

BRAM Waarom niet?

BET Lut en ik willen ons privéleven niet te grabbel gooien.

BRAM Het gaat om veel meer dan jullie privéleven.

BET Maar de mensen zien dat niet.

BRAM Jij onderschat ze.

BET Ze zijn verblind. Jij ook.

BRAM Verblind?

BET Door vooroordelen. We kunnen beter roomijs verkopen dan verhaaltjes. *Stilte* Geef me de bandjes, aub.

BRAM Het is mijn geesteskind!

BET Je had onze bestelwagen gewild?

Bet gooit de sleutels van de bestelwagen naar hem toe. Ze vallen op de grond.

BRAM Is dat een deal?

BET Ik ben je niets verschuldigd.

Bram geeft haar de bandjes en raapt de sleutels op.

BRAM Misschien heb je iemand nodig om roomijs uit te voeren?

BET Word je geen butler?

Bram neemt zijn camera en rugzak.

BET Kom iets drinken als je in de buurt bent.

BRAM Ja, over twintig jaar. Wedden dat je er dan nog woont. *Af.*

Bet haalt de bandjes uit de tas en gooit ze in een vuilnisemmer.

DEEL 4**21. BET**

BET Ik neem de nachttrein en kom de volgende ochtend aan. De bus brengt me tot aan de hoek van de straat. De rest leg ik te voet af. Ik hoor een auto naderen. Ik wijk uit. De auto stopt. De vrouw opent het zijraampje en vraagt of ik even tijd heb. Ik leg mijn bagage in de koffer en stap in. We rijden het erf op. Terwijl ik mijn koffers uit de bagageruimte neem, vraagt ze of we de boerderij willen verkopen. Ze biedt er veel geld voor. Maar ik moet haar teleurstellen. Ze dringt aan. Ik blijf weigeren. En dan zie ik dat de deur ingebeukt is. Ze grijnst. Ik sla haar in het gezicht en loop naar binnen. Ik hoor de gierende banden van haar bmw en bel naar de politie. Twee inspecteurs maken een proces verbaal op. Er is inbraakschade, geen diefstal. De schrijnwerker herstelt de voordeur ... enzovoort ... enzovoort

stilte

BET *vervolgt* Twintig jaar later komt een man langs. Ik herken Bram meteen. Hij is helemaal niet verbaasd dat ik een alleenstaande moeder ben met twee kinderen, die op internaat zitten. Hij leeft al jaren gescheiden. Ik vraag hem niet wat hij voor de kost doet. Dat lijkt me te pijnlijk. Ik vertel hem dat Lut in Kronstein gebleven is en dat Wilfried gestorven is. *Stilte* Hij had Nina nog gehoord. Jaren geleden. Ze gaf dansles. Ze woonde alleen. Haar stem klonk vrolijk. *Stilte* Neen, van poëzie is nog niet veel in huis gekomen. *Stilte* Als hij de deur uit is, krijg ik een krop in de keel. Ik weet niet waarom. *Stilte* Ik schrijf die nacht zeven gedichten. Drie ervan worden opgenomen in een literair tijdschrift. Ik vertel het aan de kinderen. Ze horen voor het eerst van een literair tijdschrift spreken. Ook zij vinden roomijs belangrijker.

Muziek start.

The Ballad Of Lucy Jordan (Marianne Faithfull)

The morning sun touched lightly on the eyes of lucy jordan
 In a white suburban bedroom in a white suburban town
 As she lay there 'neath the covers dreaming of a thousand lovers
 Till the world turned to orange and the room went spinning round.

At the age of thirty-seven she realised she'd never
 Ride through paris in a sports car with the warm wind in her hair.
 So she let the phone keep ringing and she sat there softly singing
 Little nursery rhymes she'd memorised in her daddy's easy chair.

Her husband, he's off to work and the kids are off to school,
 And there are, oh, so many ways for her to spend the day.
 She could clean the house for hours or rearrange the flowers
 Or run naked through the shady street screaming all the way.

At the age of thirty-seven she realised she'd never
Ride through paris in a sports car with the warm wind in her hair
So she let the phone keep ringing as she sat there softly singing
Pretty nursery rhymes she'd memorised in her daddy's easy chair.

Lut, Wilfried, Nina en Bram op. Stellen zich op aan beide kanten van Bet.

The evening sun touched gently on the eyes of lucy jordan
On the roof top where she climbed when all the laughter grew too loud
And she bowed and curtsied to the man who reached and offered her his hand,
And he led her down to the long white car that waited past the crowd.

At the age of thirty-seven she knew she'd found forever
As she rode along through paris with the warm wind in her hair ...

Fade out.

EINDE